

Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği

STRATEJİ ve SAHA RAPORU

Prof. Dr. Hasan Engin řENER
Dr. Öğr. Üyesi İsmail Çağrı DOęAN
Fatih YALDIZ

YÖNETİCİ ÖZETİ

5-6 Aralık 2022 tarihinde Tarımda Türkiye Yüzyılı Çalıştayı kapsamında Antalya’da yüz yüze gerçekleştirilen anket çalışmasında 251 katılımcı yer almıştır. Katılımcıların %77.4’ü tohum yetiştiricisi olduğunu beyan ederken, %11.3’ü çiftçi olduğunu beyan etmiştir. Katılımcıların %86.6’sı TYAB üyesi olduğunu belirtmiştir.

Anket sonuçları, eğitim ihtiyacını gözler önüne sermiştir. Katılımcıların %84.4’ü, TYAB tarafından sektörle ilgili gerçekleştirilecek bir eğitime katılabileceklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu TYAB’a güven duyduğunu, faaliyetlerinden memnun olduğunu ve TYAB’ın kendisini temsil ettiğini işaretlemiştir. Kısmen yanıtları da eklendiğinde bu oran %75 civarındadır.

TYAB’ın misyon bileşenleri ile ilgili “tohum yetiştiricilerinin sesidir” ve “tohum sektörüne katkı sağlar” önermelerine yaklaşık %80 civarında katılıyorum cevabı verilmiştir. Kısmen cevabını verenler de hesaba katıldığında bu oran %90'lara yaklaşmaktadır.

TYAB paydaşlarının ifade ettiği en önemli sorun girdi maliyetlerinin yüksekliğidir. Finansman ihtiyacı bağlamında ön plana çıkan üç harcama kalemi gübre/ilaç, yakıt ve sulama için elektriktir. Girdi maliyetlerin yanı sıra, fiyat politikası ve zamanında yapılmayan ödemeler, planlama ve kontrol yetersizlikleri, sulama, eğitim ve farkındalık ile sözleşme yapılan firmalarla yaşanan sorunlar ön plana çıkmaktadır.

Katılımcılar tarafından ülkemizin uygun iklim koşullarına sahip olması, coğrafi konumu, dış ticaret ve rekabet gücü ülkemiz açısından fırsat başlığı altında değerlendirilirken; ekonomi, küresel ısınma, iklim değişikliği, gıda krizi, hastalıklar, savaşlar ve dışa bağımlılık gibi hususlar ise tehdit başlığı altında değerlendirilmiştir.

Katılımcıların çözüm önerileri ise yedi başlık altında toplanmıştır: 1. Eğitim ve farkındalığın artırılması, 2. Denetimin artırılması, 3. Desteklerin artırılması, 4. Su kaynaklarının değerlendirilmesi, 5. Yönetişim, 6. TYAB’dan beklentiler ve 7. Milli tohum.

Sonuç olarak katılımcıların TYAB’dan en temel beklentileri çiftçilerin yanlarında bulunulması, bilgilendirilmesi ve denetlenmesidir. Özellikle hukuki, mali ve teknik konularda danışmanlık ihtiyacı öne çıkmaktadır.

%80.2

TYAB, tohum yetiştiricilerinin güçlü sesidir.

%77.9

TYAB, ülkemizin tohumculuğunun gelişmesine katkı sağlar.

%84.4

TYAB tarafından gerçekleştirilecek sektörle ilgili bir eğitimi talep ederim.

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	2
İÇİNDEKİLER.....	3
BETİMLEYİCİ İSTATİSTİKLER.....	5
MESLEK	5
KATILIMCILARIN YETİŞTİRDİĞİ ÜRÜNLER	5
ÜYELİK DURUMU	6
ÜYELİK YILI	6
YAŞ	7
EĞİTİM DÜZEYİ	8
TYAB'A YÖNELİK SORULAR.....	10
TYAB'IN FAALİYETLERİNDEN HABERDARIM	10
TYAB'IN FAALİYETLERİNE KATILIYORUM	10
TYAB'DAN DESTEK ALIYORUM	10
TYAB BENİ TEMSİL ETMEKTEDİR	11
TYAB'IN FAALİYETLERİNDEN MEMNUNUM	11
TYAB'A GÜVEN DUYUYORUM	12
TYAB'IN AMACI VE GÖREVLERİ	13
ÜYELER ARASINDA İLETİŞİM VE DAYANIŞMAYI SAĞLAMAK	13
EĞİTİM FAALİYETLERİNDE BULUNMAK, YAYINLAR HAZIRLATMAK	14
İŞ BİRLİĞİ VE KOORDİNASYONU SAĞLAMAK	15
BURS VE DESTEK VERMEK	16
ÜLKE TOHUMCULUĞUNUN GELİŞMESİNE KATKI SAĞLAMAK	17
DİĞER HUSUSLAR.....	18
PROBLEM ANALİZİ	20
SORUNLAR: NİCEL ANALİZ.....	20
Üretimle İlgili Sorunlar	20
Pazarlama, Dağıtım ve Satışla İlgili Sorunlar	21
Finansman Sorunları.....	23
SORUNLAR: NİTEL ANALİZ	27
Girdi Maliyetlerinin Yüksekliği	27
Fiyat Politikası ve Zamanında Yapılmayan Ödemeler	28
Planlama ve Kontrol Yetersizliği.....	29

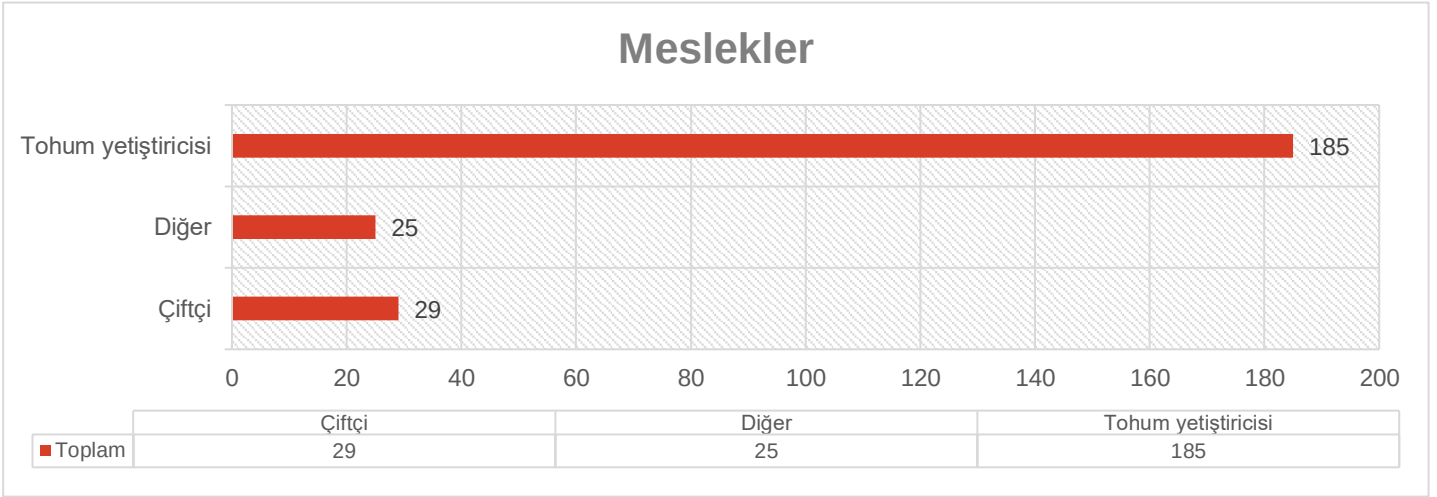
Sulama.....	29
Eğitim ve Farkındalık	29
Sözleşme Yapılan Firmalar	30
ÇEVRE ANALİZİ	31
FIRSATLAR.....	31
Tarımın Yaşamsal Değeri	31
Coğrafya, Dış Ticaret ve Rekabet Gücü.....	31
TEHDİTLER.....	32
Ekonomi	32
Küresel Isınma ve İklim Değişikliği.....	33
Tarım Alanlarının Azalması	33
Gıda Krizi, Hastalıklar ve Savaşlar.....	33
Dışa Bağımlılık.....	33
ÇÖZÜM İÇİN STRATEJİLER.....	35
EĞİTİM VE FARKINDALIĞIN ARTIRILMASI.....	35
DENETİMİN ARTIRILMASI	35
DESTEKLERİN ARTIRILMASI	36
SU KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	37
YÖNETİŞİM.....	38
TYAB'DAN BEKLENTİLER.....	38
MİLLİ TOHUM	39
ANKET SORULARI.....	41

BETİMLEYİCİ İSTATİSTİKLER

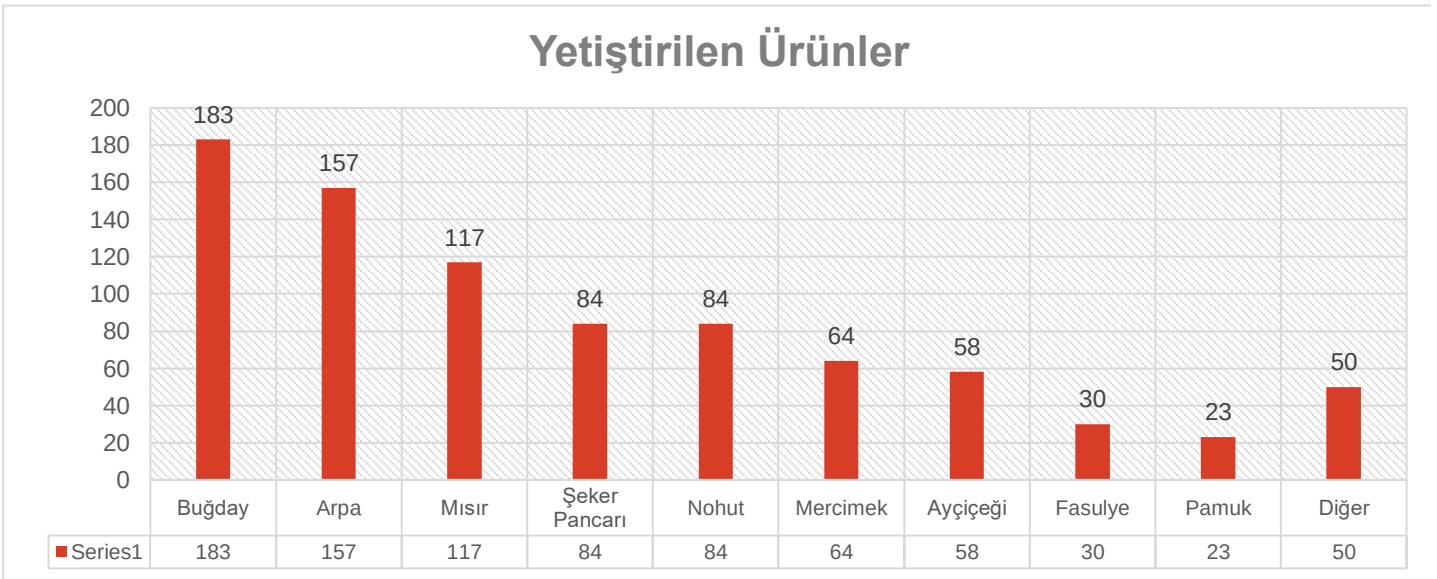
5-6 Aralık 2022 tarihleri arasında yapılan yüz yüze anket çalışması sonrasında toplamda 251 anket yapılmıştır. Bu bölümde ankete katılanların profili aktarılacaktır.

MESLEK

Yanıt verenlerin büyük bir çoğunluğu (%77.4) tohum yetiştiricisi olduğunu beyan ederken, %11.3 oranında katılımcı çiftçi olduğunu beyan etmiştir. Tohum yetiştiricisi ve çiftçi dışında tohumcu firma, tohumluk kontrolörü, ekici, pazarlamacı, mühendis, akademisyen, memur ve muhtar olduğunu beyan eden katılımcılar da bulunmaktaysa da bu meslek sahiplerinin örneklemdeki oranı çok düşüktür.

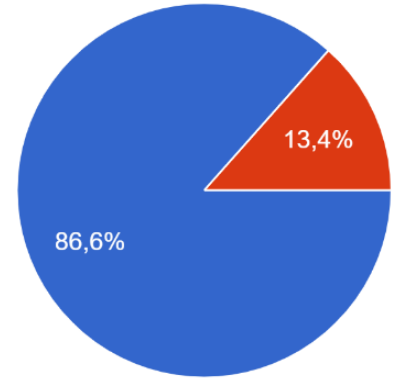
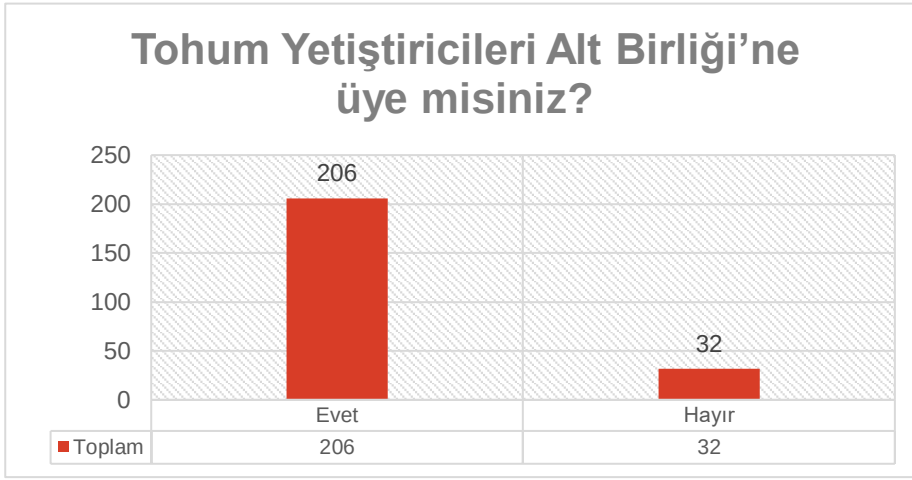
KATILIMCILARIN YETİŞTİRDİĞİ ÜRÜNLER

Ankete katılım sağlayan çiftçilerin büyük çoğunluğunun buğday, arpa ve mısır yetiştirdiği görülmüştür. Bunun yanı sıra şeker pancarı, nohut, mercimek, ayçiçeği, fasulye ve pamuk yetiştirilen ürünler arasında yer almaktadır. Sayıları az olsa da yetiştirilen diğer ürünler sırasıyla şu şekildedir: Patates (9), Kabak çekirdeği (6), Kanola (5), Tütün (4), Haşhaş (3), Soğan (3), Rezene (2), Domates (2), Yer Fıstığı (2), Soya (2), Nar, Kavun, Karpuz, Yonca, Aspir, Fiğ, Kabak, Bezelye, Anason, Kimyon, Zeytin, Badem.

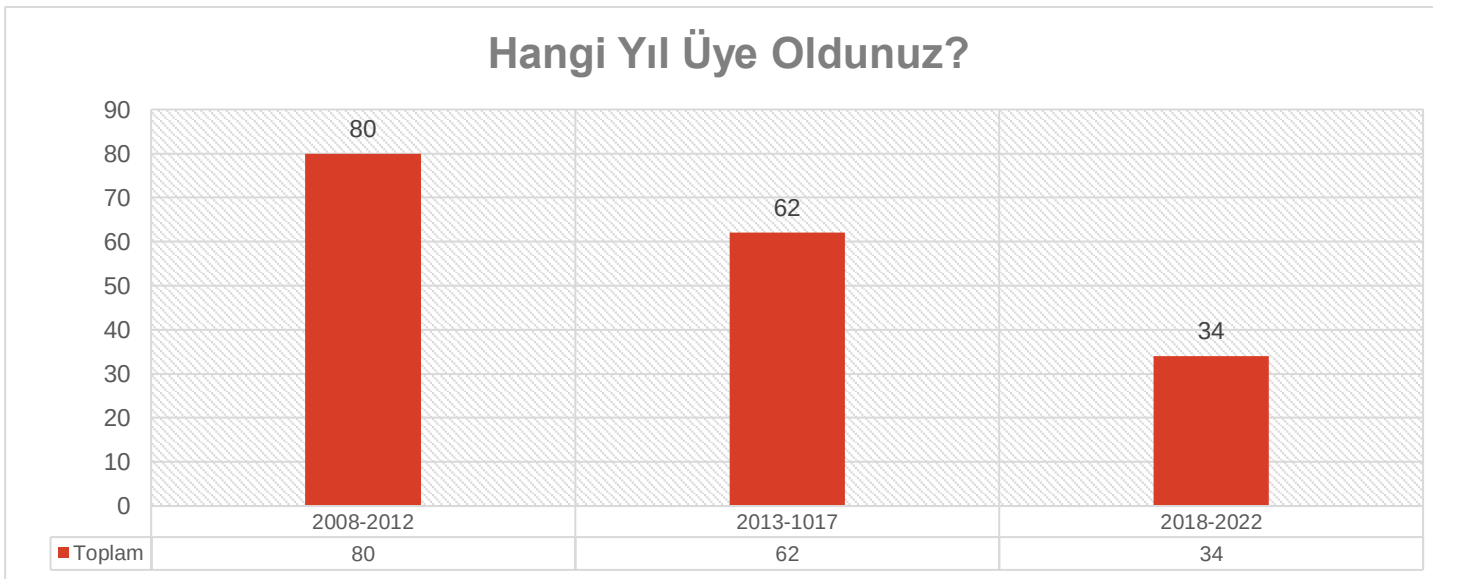
ÜYELİK DURUMU

Tohum yetiştiricisi ve çiftçi olduğunu beyan eden katılımcı oranı ile uyumlu bir şekilde TYAB'a üye olduğunu belirtenlerin oranı %86.6'dır. Geriye kalan %13.4 oranında katılımcı TYAB üyesi olmadığını beyan etmiştir.

ÜYELİK YILI

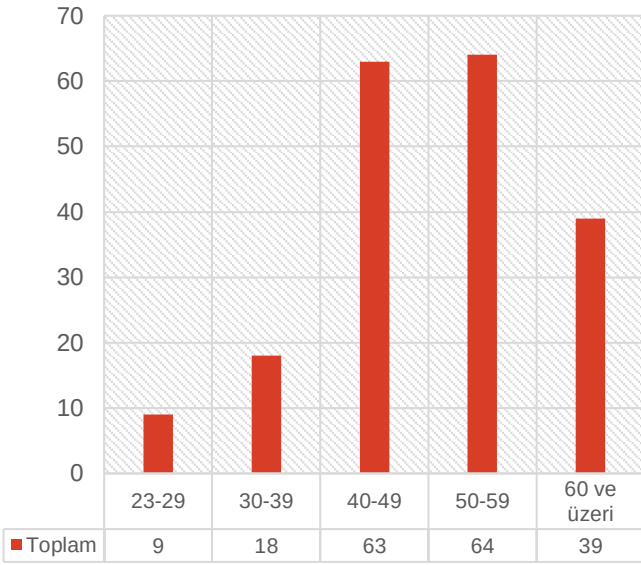
2008 yılında resmi olarak kurulun TYAB'a, katılımcıların %45.45'inin 2008-2012 yılları arasında üye olduğu görülmektedir. 2013-2017 yılları arasında üye olduğunu söyleyen katılımcıların oranı %35'tir. Son beş yılda üye olanların oranı ise %19'dur.

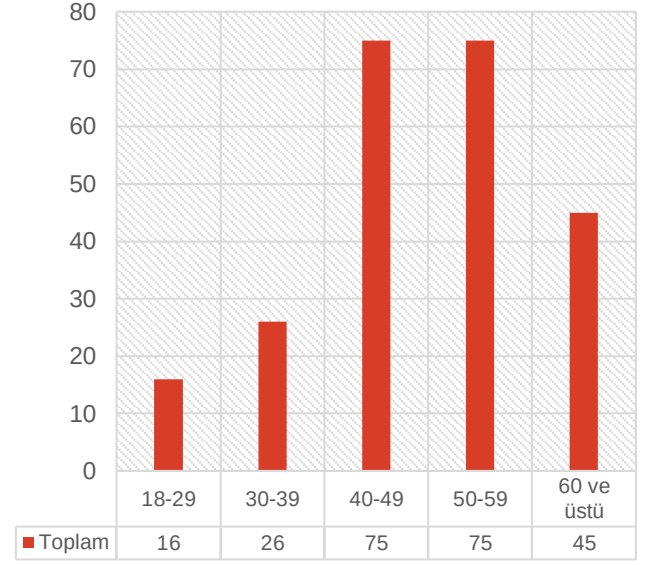
YAŞ

TYAB'a üye olan katılımcıların yaş aralığının çoğunlukla 40-59 arasında olduğu görülmüştür. TYAB'a üye olan katılımcıların yaş ortalaması 50'dir. Bu da göstermektedir ki TYAB'ın erişim sağladığı kitle özellikle orta yaş üstüdür. Araştırma sonucunda bazı katılımcıların (6) tohum yetiştiricisi olmasına rağmen TYAB'a üye olmadığını, 8 katılımcının da tohum yetiştiricisi olduğunu beyan etmesine rağmen TYAB'a üyelik sorusunu boş bıraktığı tespit edilmiştir. Eğer katılımcıların hepsinin yanlılık yapmadığı varsayılırsa, kanun gereği TYAB üyeliği zorunlu olmasına rağmen TYAB'ın az da olsa erişim sağlayamadığı bir kitlenin var olduğunu söylemek mümkündür.

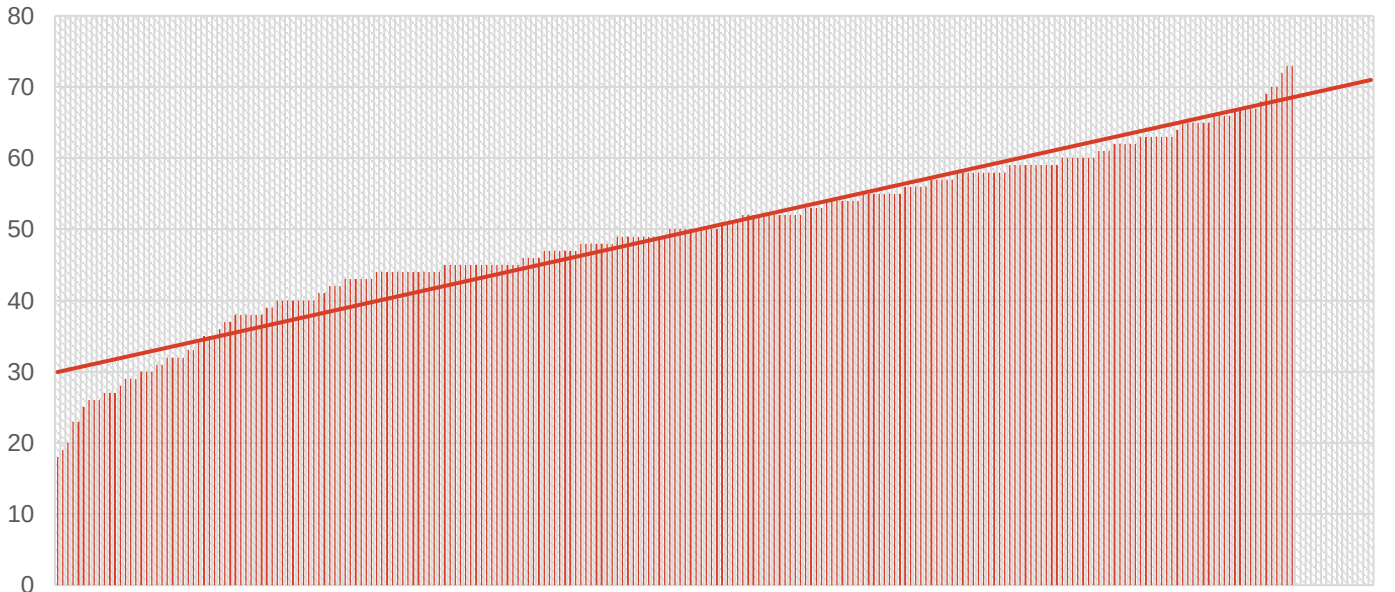
TYAB'a Üye Olan Katılımcıların Yaş Aralıkları

Anket Katılımcılarının Yaş Aralıkları

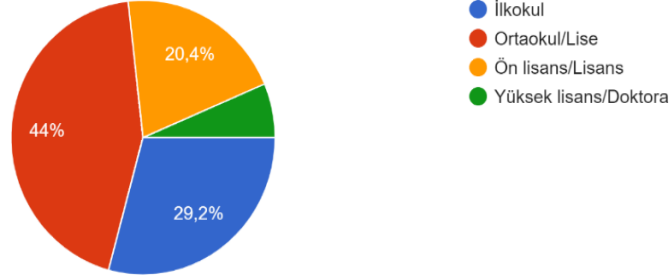

Yaşınız?

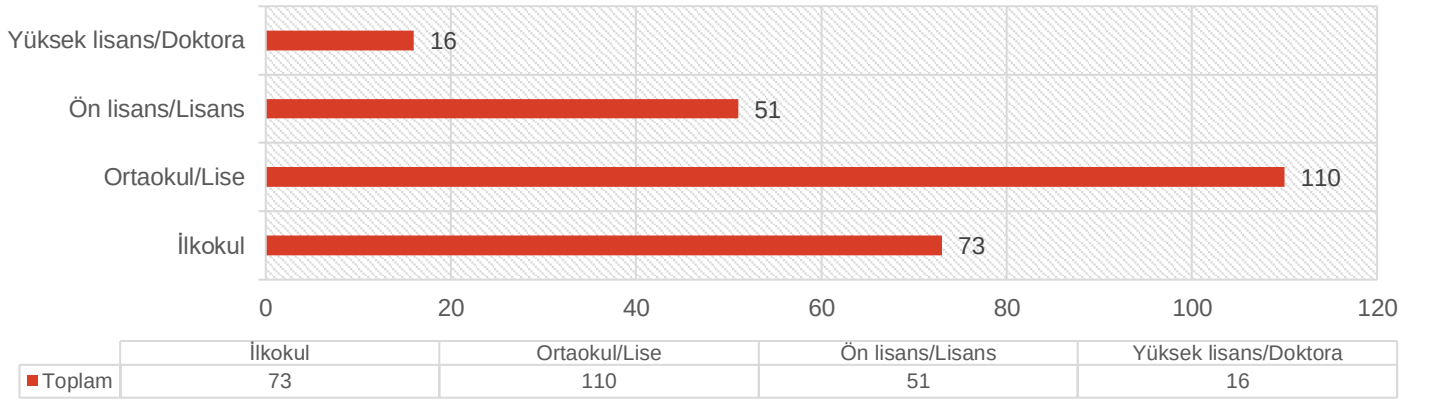
EĞİTİM DÜZEYİ

Katılımcıların %6.4'ü yüksek lisans / doktora mezunu iken, %20.4'ü ön lisans veya lisans, %44'ü, ortaokul veya lise, %29.2'si ise ilkokul mezunudur.

Katılımcıların büyük çoğunluğunun ilk, orta ve lise (250'de 183 kişi) eğitimi aldığı görülmektedir.

Eğitim durumunuz nedir?

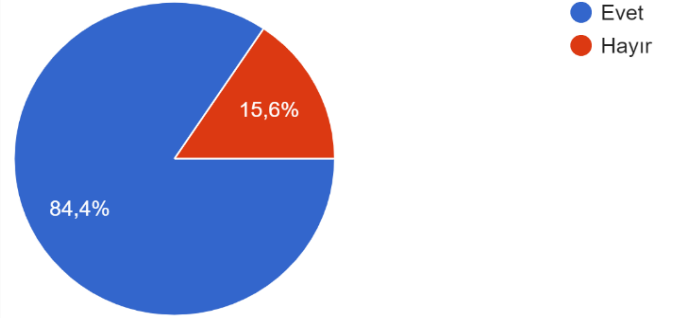
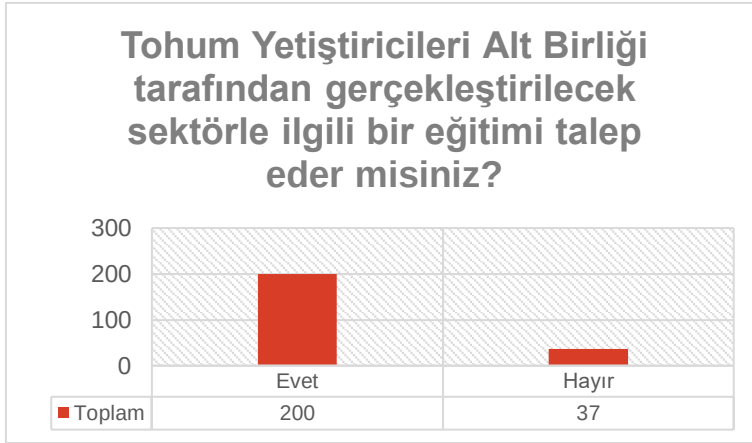
Bu oran, mezun olunan okulda alınan tarım eğitimi söz konusu olduğunda çok daha fazla artmaktadır. Örneklemin %79'u, mezun oldukları okulda tarımla ilgili bir eğitim almadıklarını beyan etmişlerdir. Bu oran, tohum yetiştiricisi ve çiftçi oranı ile benzerlik taşımaktadır.

Mezun olduğunuz okulda aldığınız eğitim, tarımla mı ilgili?

Mesleğinizle ilgili okul dışında herhangi bir eğitim / kurs / sertifika aldınız mı sorusuna verilen yanıtlarda %58.1 oranında hayır cevabı alınmıştır.

Bu cevaplardan ortaya çıkmaktadır ki, TYAB üyelerinin büyük çoğunluğu üniversite öncesi eğitime sahiptir, tarımla ilgili olarak mezun oldukları okullarda eğitim almamışlardır. Mezuniyet sonrasında mesleği ile ilgili eğitim almayanların oranı (%58.1) da yüksektir. Katılımcılara TYAB tarafından gerçekleştirilecek sektörle ilgili bir eğitimi talep edip etmedikleri sorulduğunda, eğitim ihtiyacının ne kadar büyük olduğu ortaya çıkmaktadır. %84.4 oranında verilen evet cevabı, sektördeki en büyük ihtiyacın eğitim olduğunu ortaya koymaktadır.

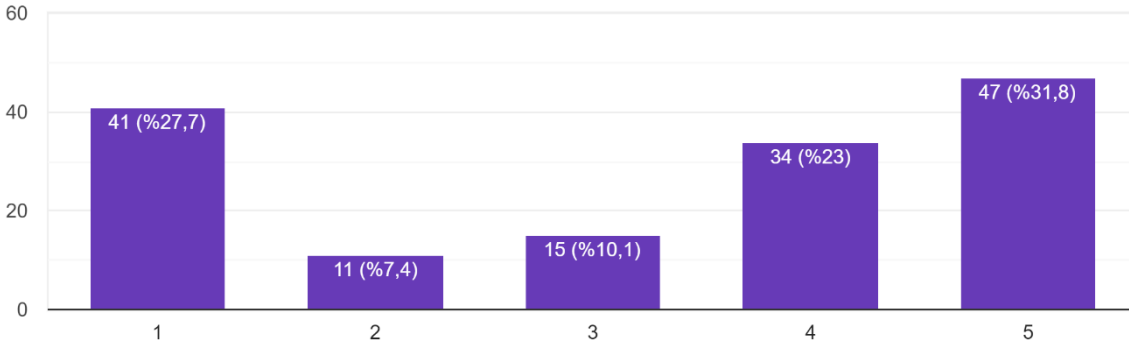

TYAB'A YÖNELİK SORULAR

Bu bölümde TYAB'ın görevlerine ilişkin olarak katılımcılara sorular sorulmuş ve cevaplar alınmıştır.

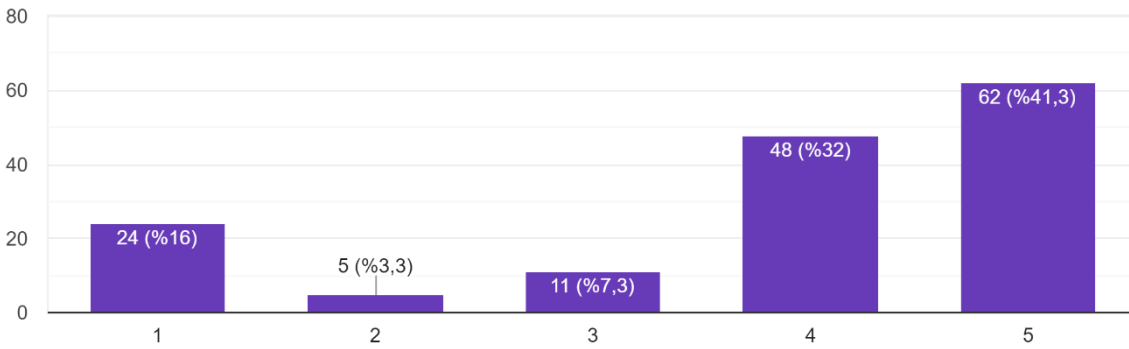
TYAB'IN FAALİYETLERİNDEN HABERDARIM

TYAB'ın faaliyetlerinden ve sunduğu hizmetlerden haberdar olanların oranı toplamda %54.8'dir. Haberdar olmadığını söyleyenlerin oranı ise toplamda %35.1'dir. Ne katılıyorum ne de katılmıyorum diyen katılımcıların oranı ise %10.1'dir. Görülmektedir ki TYAB açısından ikinci ihtiyaç, faaliyetlerinin duyurulması ile ilgilidir, zira her 10 üyesinden 3'ü haberdar olmadıklarını belirtmektedir.

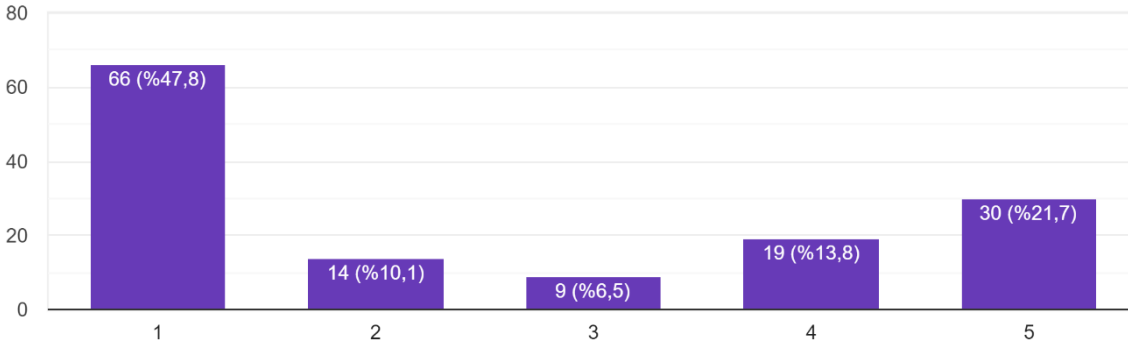
TYAB'IN FAALİYETLERİNE KATILIYORUM

TYAB'ın organize ettiği faaliyetlere katılım sağladığını söyleyenlerin oranı bir hayli yüksektir: %73.3. Katılım sağlamadığını ifade edenlerin oranı %19.3'te kalmıştır.

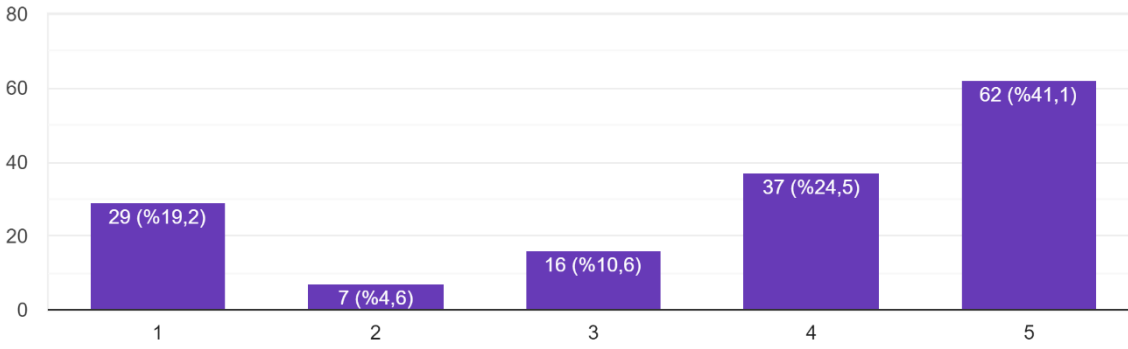
TYAB'DAN DESTEK ALIYORUM

TYAB'dan herhangi bir destek aldığını söyleyenlerin oranı düşük kalmıştır: %35.5. Kararsız olduğunu söyleyenler (%6.5) hariç tutulursa, destek almadığını ifade edenlerin oranı katılımcıların yarısını geçmektedir: %57.9. TYAB'ın desteklerini artırmasına veya daha fazla duyurmasına yönelik bir ihtiyaç ortaya çıkmaktadır.

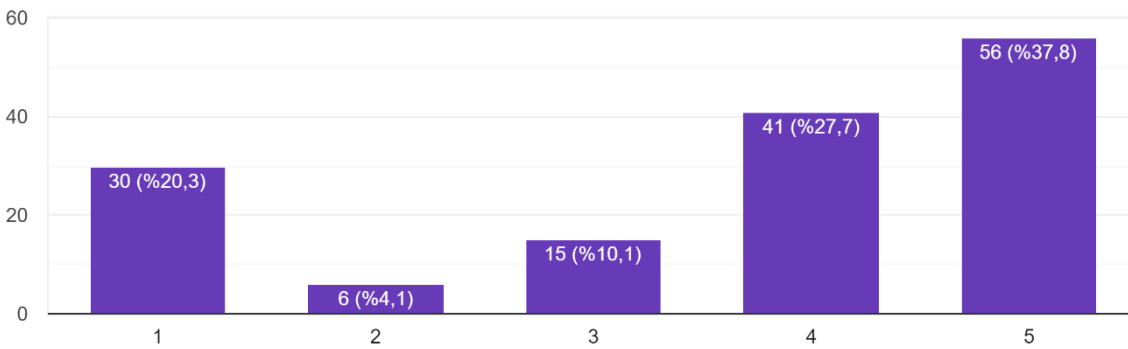
TYAB BENİ TEMSİL ETMEKTEDİR

TYAB'ın bir alt birlik olarak temsil kabiliyeti algısını ölçüldüğü soruda, TYAB'ın temsil ettiğine katılanların oranı %65.6'dır. Kararsız olduğunu (%10.6) belirtenler hariç tutulursa, TYAB'ın kendisini temsil ettiğini inanmayanların oranı %23.8'dir.

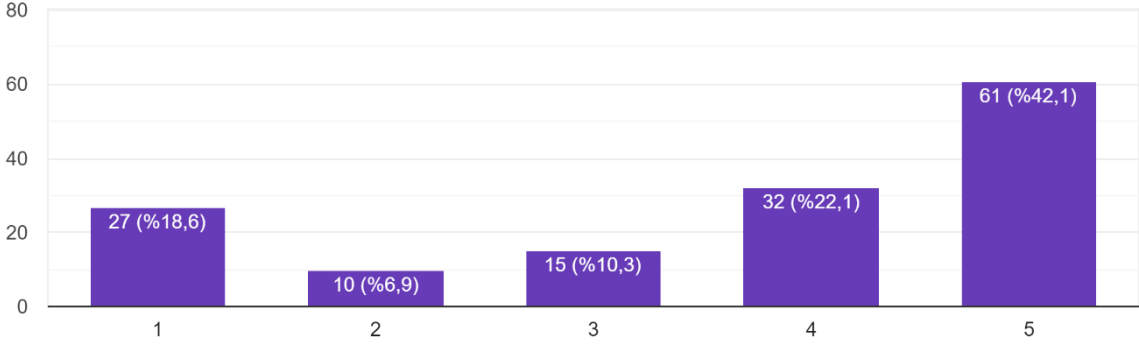
TYAB'IN FAALİYETLERİNDEN MEMNUNUM

TYAB'ın faaliyetlerinden genel olarak memnun olanların oranı, TYAB'ın kendisini temsil ettiğine inananların oranı ile benzerdir: %65.5. Memnun olmayan katılımcıların oranı %24.4'tür.

TYAB'A GÜVEN DUYUYORUM

TYAB'a güven duyanların oranı da genel memnuniyet oranı ve temsil edildiğine dair inançla paraleldir: %64.2. Güven duymayanların oranı %25.5'tir.

TYAB'IN AMACI VE GÖREVLERİ

2008 yılında kurulan TYAB'ın en temel amacı, tüzüğünde şu şekilde ifade edilmektedir: "Tohum ve patates tohumluğu yetiştiriciliği alanında faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilerin bir araya gelerek; mesleki dayanışma ve mesleki faaliyetleri kolaylaştırmak, üyelerinin ekonomik ve sosyal haklarının korunmasını sağlamak, alt birliği çalışma usul ve esaslarını belirlemektir."

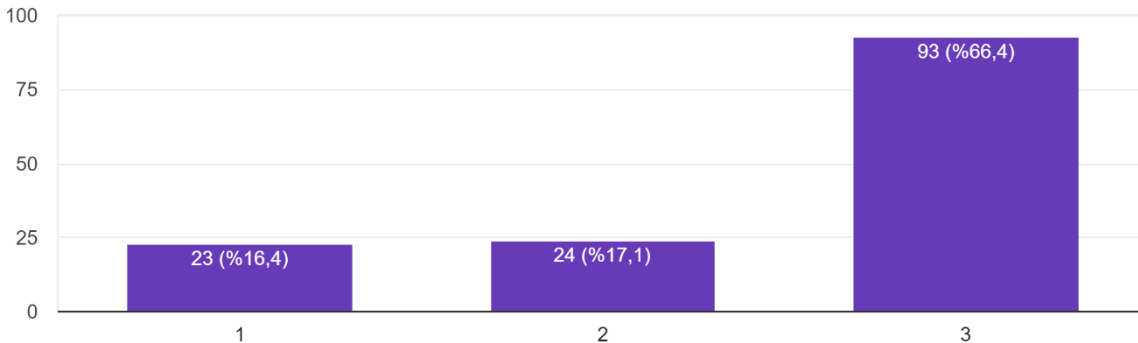
Bu temel amaç doğrultusunda TYAB'ın görevleri şu şekilde ifade edilmiştir:

- Üyeler arasında iletişim ve dayanışmayı sağlamak,
- Üyelerinin ve tohumculuk sektöründe faaliyet gösteren kişilerin, mesleki bilgi ve görgülerini geliştirmek üzere konferans, panel, kurs, seminer ve benzeri eğitim faaliyetlerinde bulunmak, kitap ve süreli yayınlar hazırlamak veya hazırlatmak,
- Faaliyet gösterdikleri tohumculuk alt sektörünün geliştirilmesi için konuları ile ilgili yatırım yapmak, inceleme ve araştırma yapmak veya yaptırmak ve raporlar düzenlemek,
- Tohumculuk sektörüyle ilgili kararların oluşmasına yardım etmek üzere öneriler ve raporlar hazırlamak ve bunları Birliğe sunmak,
- Birliğe üye olarak ülke tohumculuğunun gelişmesine katkı sağlamak,
- Üyeleri ile kamu kurum ve kuruluşları ve diğer meslek kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak,
- Birlik tarafından verilen yetkiye dayanarak, teknik uzman yetiştirilmesi ile alt birlik faaliyet alanı kapsamında yapılacak çalışmalar için burs ve destek vermek.
- Birlik tarafından verilen yetkiye dayanarak, ulusal ve uluslararası meslek örgütleri ile faaliyet konuları kapsamında teknik iş birliği yapmak ve gerektiğinde bu kuruluşlara üye olmak.

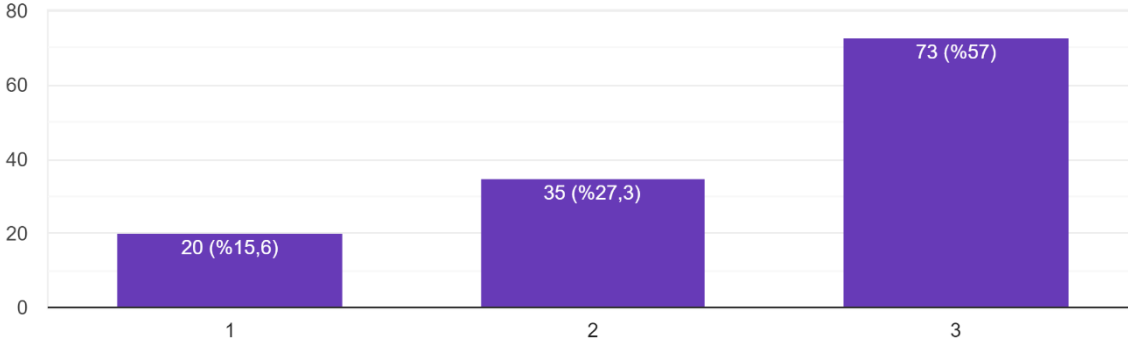
Anket soruları hazırlanırken TYAB'ın amaç ve görevleri göz önünde bulundurulmuştur.

ÜYELER ARASINDA İLETİŞİM VE DAYANIŞMAYI SAĞLAMAK

TYAB'ın en temel misyon bileşenlerinden biri, üyelerinin haklarının korunması ile ilgilidir. TYAB'ın bu misyonu gerçekleştirmediğini düşünenlerin oranı %16.4'te kalmıştır. Yanıt verenlerin %66.4'ü tamamen, %17.1'i ise kısmen, üyelerin haklarının korunduğu görüşüne katılmaktadır.

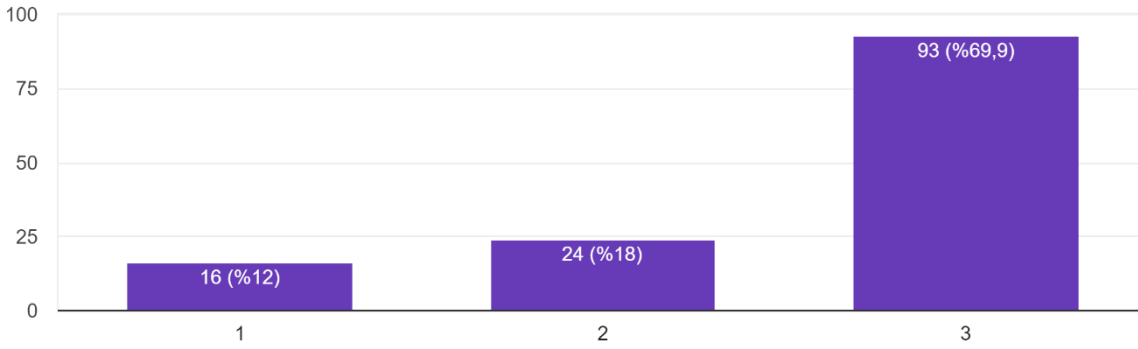

TYAB'ın, üyeleri arasındaki anlaşmazlıkları çözdüğüne ilişkin olarak sahip olduğu misyonu gerçekleştirmediğini düşünenlerin oranı sadece %15.6'dır. Yanıt verenlerin %57'si tamamen, %27.3'ü ise kısmen üyeler arası anlaşmazlıklarının TYAB tarafından çözüldüğünü düşünmektedir.

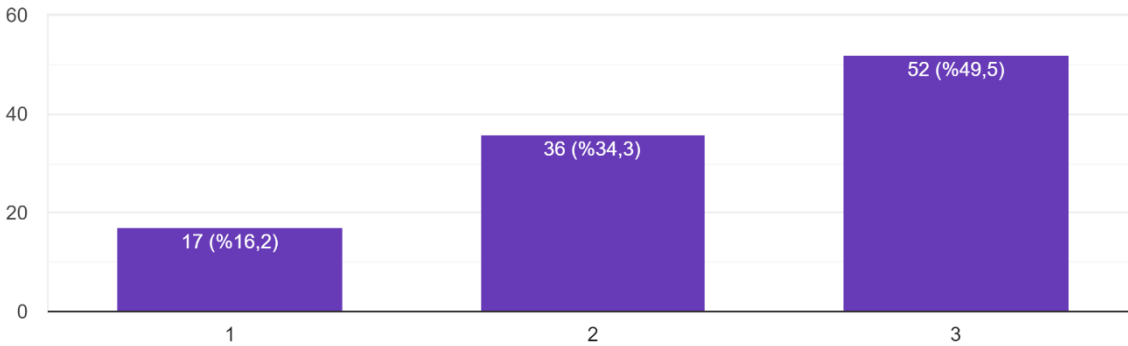

EĞİTİM FAALİYETLERİNDE BULUNMAK, YAYINLAR HAZIRLATMAK

TYAB'ın, üyelerine yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirdiği fikrine katılanların oranı bir hayli yüksektir. %69.9'u bu fikre tamamen katılırken, %18'i kısmen katılmaktadır. Bu fikre katılmayanların oranı bir hayli düşüktür: %12.

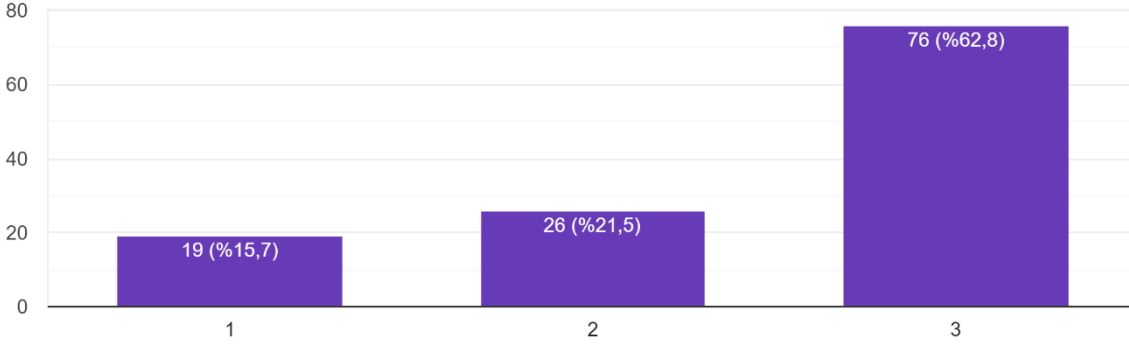

TYAB'ın kitap ve süreli yayınlar hazırlayıp hazırlattığı fikrine katılmayanların oranı %16.2'dir. Katılımcıların çoğunlukla fikir sahibi olmadığının görüldüğü bu soruda %49.5'i tamamen, %34.3'ü kısmen, TYAB'ın kitap ve süreli yayınlar hazırladığı ya da hazırlattığı görüşüne katılmaktadır.

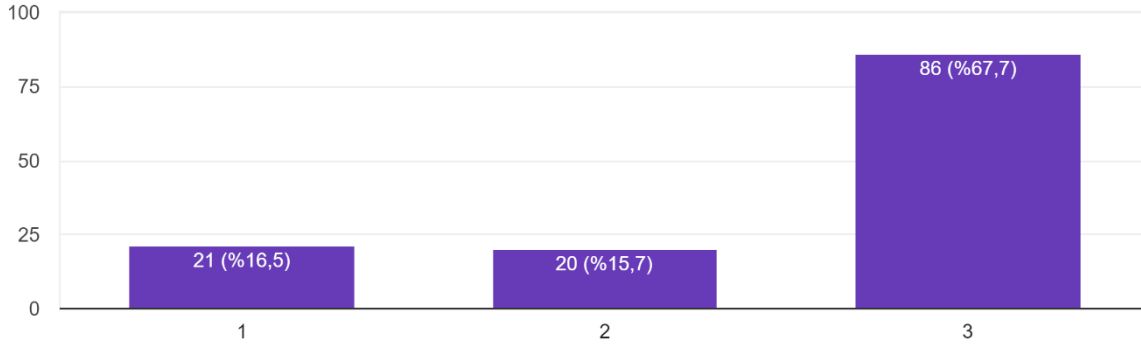

İŞ BİRLİĞİ VE KOORDİNASYONU SAĞLAMAK

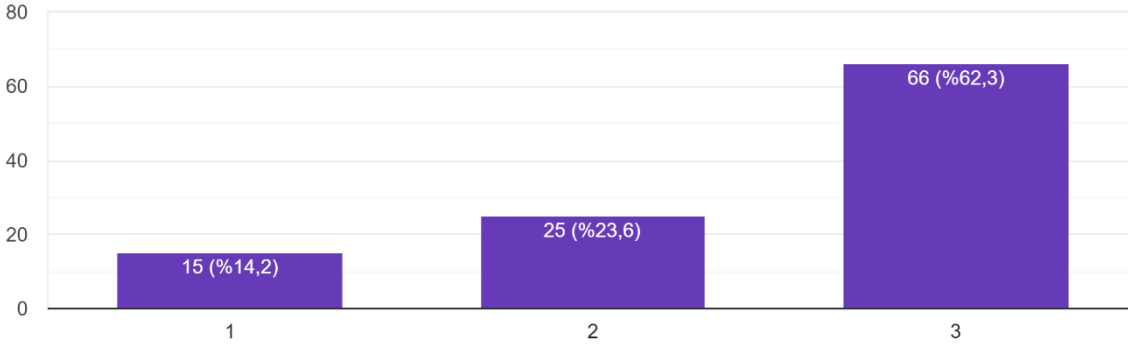
TYAB'ın üyeleri arasında iletişim ve iş birliğini sağladığı görüşüne katılanların oranı %62.8, bu görüşe kısmen katılanların oranı %21.5'tir. Bu görüşe katılmayanların oranı diğer sorularla paralel bir şekilde %15.7'de kalmıştır.

TYAB'ın kamu kurumları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağladığı görüşüne katılanların oranı %67.7, bu görüşe kısmen katılanların oranı %15.7'dir. Bu görüşe katılmayanların oranı diğer sorularla paralel bir şekilde %16.5'te kalmıştır.

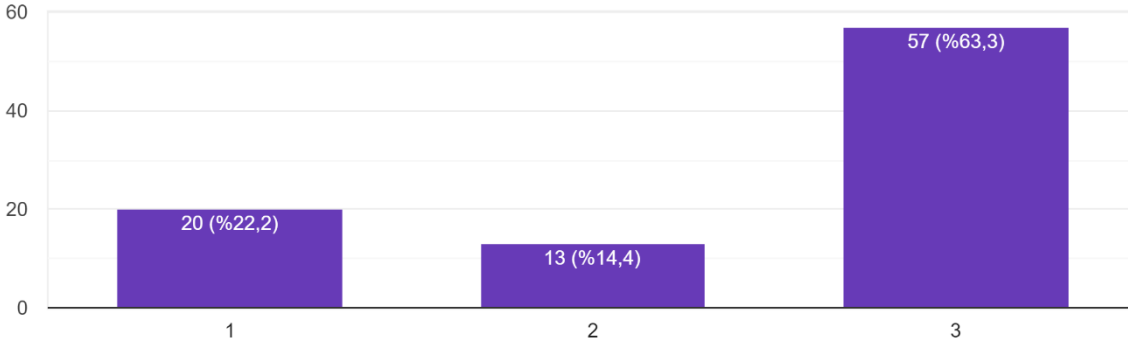

TYAB'ın diğer meslek kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağladığı görüşüne katılanların oranı bir üst maddede belirtilen sorunun cevabı ile paraleldir. TYAB'ın meslek kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağladığı görüşüne katılanların oranı %62.3, bu görüşe kısmen katılanların oranı %23.6'dır. Bu görüşe katılmayanların oranı %14.2'de kalmıştır.

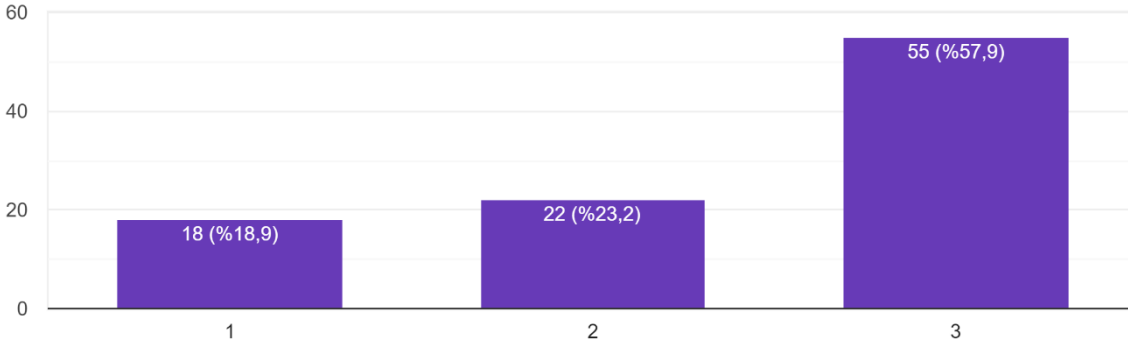
BURS VE DESTEK VERMEK

TYAB, sektörle ilgili alanlarda eğitim gören öğrencilere burs vermekte ve web sitesinden bu duyurularını paylaşmaktadır. Ancak %22.2'lik bir kesim bunun farkında değildir.

Bu bağlamda az da olsa var olan olumsuz yanıtların temelinde, faaliyetlerin farkında olunmaması en başta gelen neden olabilir. Ankete katılan ve TYAB'a üye olduğunu belirten 206 üyenin sadece 90'ının bu soruyu cevapladığı hesaba katıldığında ise üyelerin bu konu hakkında fikirlerinin olmadığı, bir başka ifadeyle konuyu bilmedikleri ortaya çıkmaktadır. Bu soru bağlamında TYAB'ın faaliyetlerini daha fazla duyurmaya ihtiyacı olduğu ortaya çıkmaktadır. TYAB'ın burs verdiği önermesine katılanların oranı %63.3, kısmen katılanların oranı ise %14.4'tür.

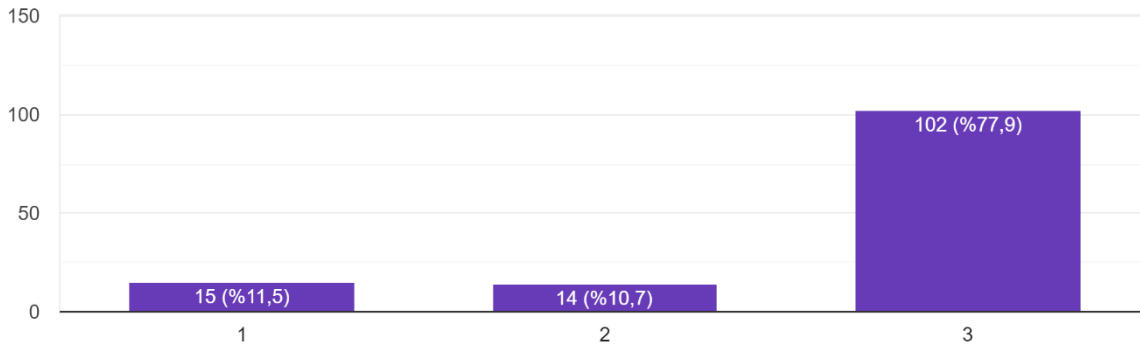
"TYAB, sektörle ilgili alanlarda yapılacak çalışmalar için destek (parasal olmayan destekler kastedilmektedir) verir" önermesine katılanların oranı %57.9'ken, kısmen katılanların oranı %23.2'dir. Bu soruda TYAB'ın sektörle ilgili yapılacak çalışmalar için destek vermediğini düşünenlerin oranı %18.9'dur. Bu durum göstermektedir ki, TYAB'ın verdiği destekler hususunda da bir halkla ilişkiler çalışması yapması gerekmektedir.

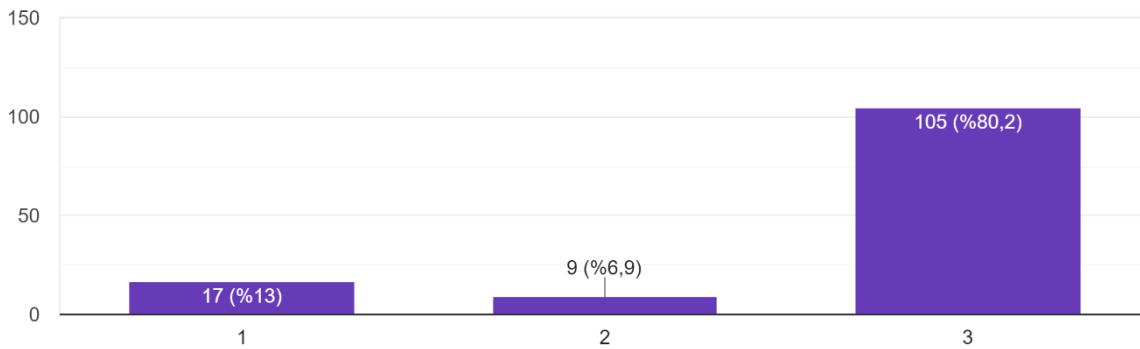
ÜLKE TOHUMCULUĞUNUN GELİŞMESİNE KATKI SAĞLAMAK

Anket çalışmasında, TYAB'ın "tohumculuk sektörüne katkı" verme ve "sertifikalı tohum yetiştiricilerinin güçlü sesi" olma konusunda en yüksek oyu almış olması, misyonu doğrultusunda doğru yolda ilerlediğinin en önemli göstergelerinden biridir.

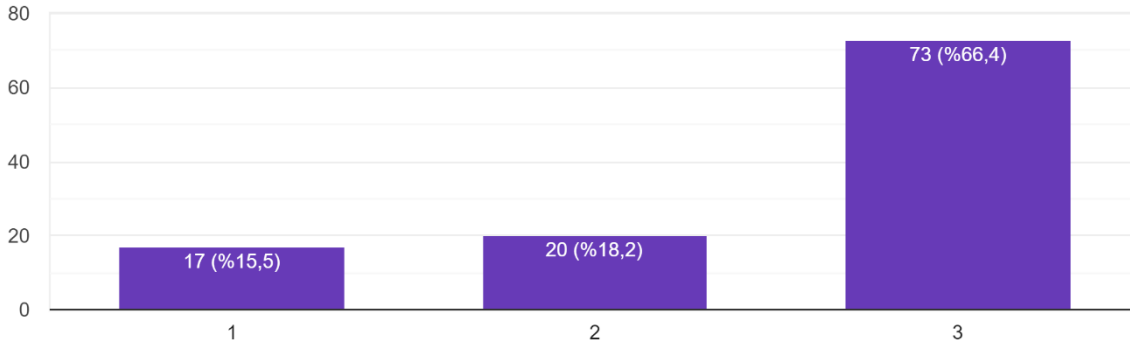
TYAB'ın tohumculuk sektörüne katkı sağladığını düşünenlerin oranı %77.9'dur. Bu soruda olumsuz düşünenlerin oranı %11.5'te kalmıştır.

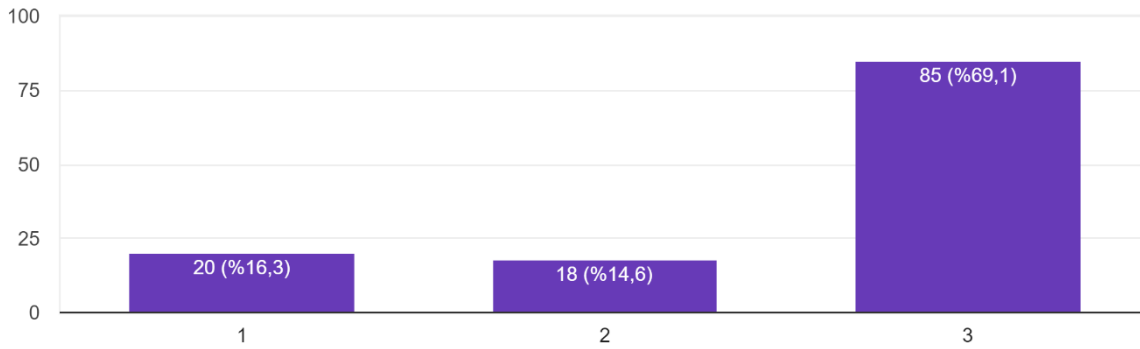
Tohum yetiştiricilerinin güçlü sesi olma hususuna katılanların oranı %80.2 ile en yüksek düzeydedir. Bu görüşe katılmayanların oranı da %13 gibi düşük seviyelerde kalmıştır.

TYAB'ın sektörün geliştirilmesi için temel ilkeleri belirlediğine katılanların oranı %66.4 iken katılmadığını söyleyenlerin oranı %15.5'tir.

TYAB'ın, üyelerinin tanıtım faaliyetlerine katkı yaptığını düşünenlerin oranı yüksektir: %69.1. Bu konuda olumsuz görüş bildirenler %16.3'te kalmıştır.

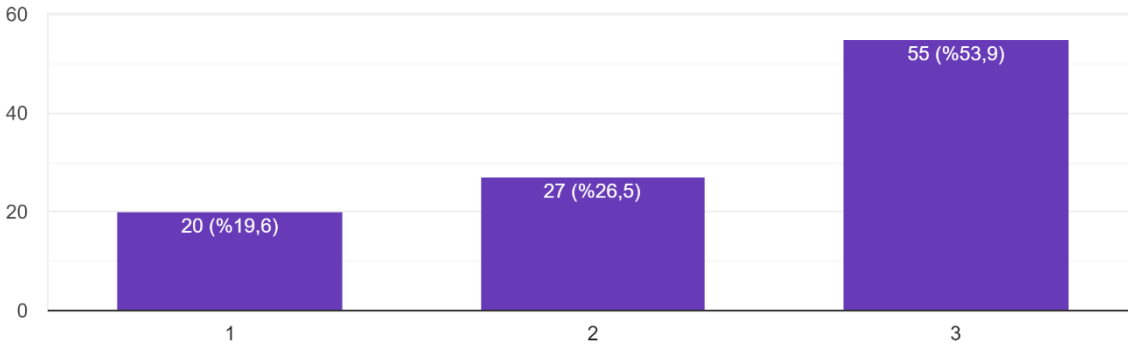

Özetle, TYAB'ın misyon bileşenleri arasında katılımcılar tarafından en çok başarılı bulunduğu hususlar şunlardır:

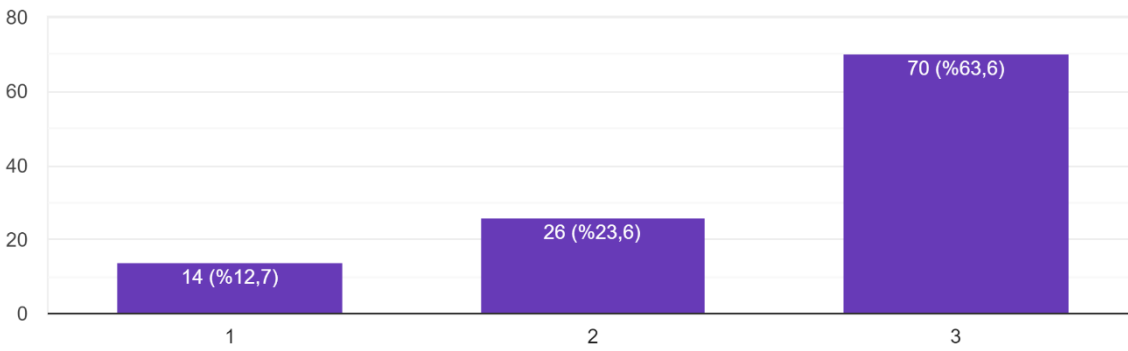
Katılımcılar tarafından en başarılı görülen misyon bileşenleri	
TYAB, Sertifikalı tohum yetiştiricilerinin güçlü sesidir.	80.2
TYAB, Ülkemizin tohumculuğunun gelişmesine katkı sağlar.	77.9
TYAB, Üyelerin menfaatini savunmak üzere ilgili bakanlık(lar) nezdinde gerekli çalışmaları sürdürür.	71.0
TYAB, Uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri sunar.	70.1
TYAB, Sektörün geliştirilmesi için araştırma yapar veya yaptırır.	70.3

DİĞER HUSUSLAR

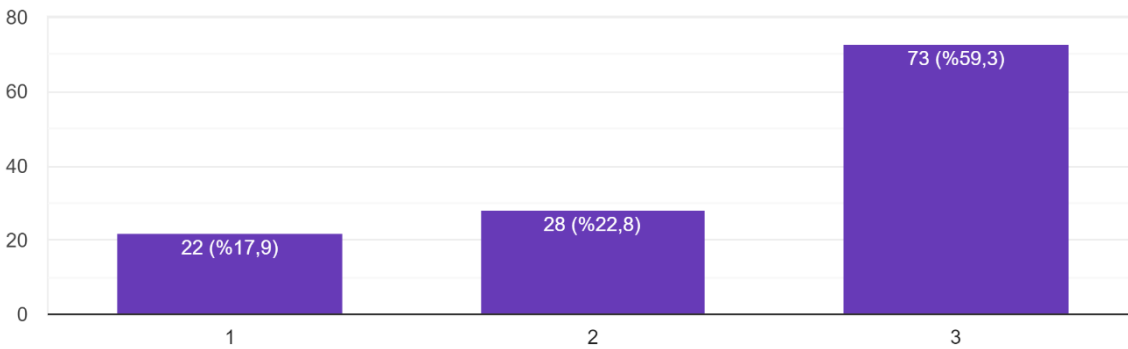
TYAB'ın kendi bünyesiyle ilgili üç soruda ise oranlar biraz düşmektedir. Örneğin TYAB'ın web sitesinin ve sosyal medya hesaplarının içerik itibarıyla yeterli olduğunu düşünenlerin oranı %53.9'da kalmıştır. TYAB'ın internet ve sosyal medyadaki varlığını daha dinamik hale getirmesi ve içeriğini geliştirmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

TYAB'ın yeterli insan kaynağına sahip olduğunu düşünenlerin oranı %63.6'dır. Bu konuda olumsuz görüş bildirenler %12.7 gibi çok düşük bir seviyeden kalmıştır.

TYAB'ın üyelerine yönelik bölgesel düzeyde hizmet verdiğini düşünenlerin oranı %59.3 iken, bu görüşe katılmayanların oranı %17.9'dur. TYAB'ın yerel düzeyde daha çok faaliyet düzenlemesi ihtiyacı belirmektedir.

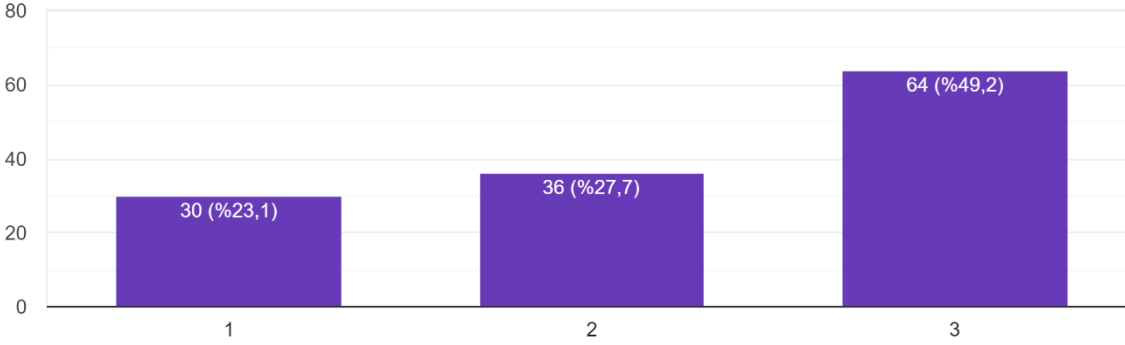
PROBLEM ANALİZİ

SORUNLAR: NİCEL ANALİZ

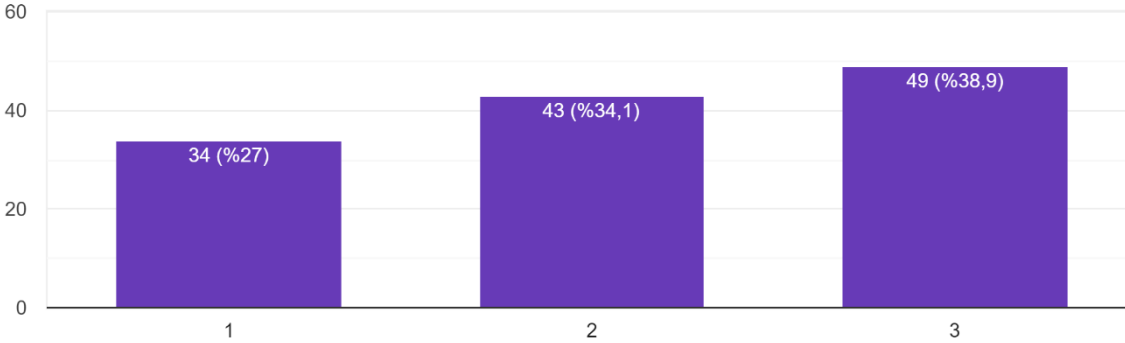
Nicel analiz bölümü üç ana başlıkta incelenecektir. İlk olarak üretimle ilgili sorunlar dile getirilecektir. Daha sonra pazarlama, dağıtım ve satışla ilgili sorunlar açıklanacaktır. Son olarak finansmanla ilgili sorunlar betimlenecektir.

ÜRETİMLE İLGİLİ SORUNLAR

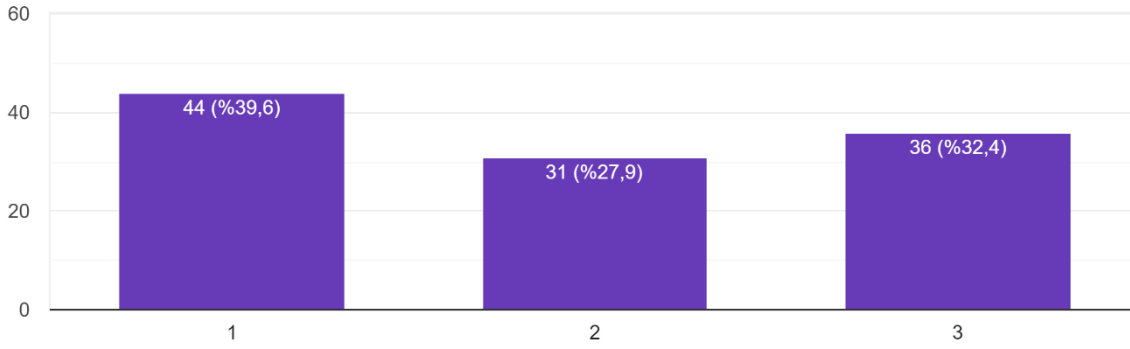
Üretim yaparken girdi temini sorunu yaşayanların oranı %49.2'dir. Kısmen bu sorunu yaşadığını söyleyenlerle birlikte bu oran %76.9'a yükselmektedir. Sorun yaşamadığını belirtenlerin oranı ise %23.1'de kalmıştır. Üretimle ilgili en büyük sorunun girdi temini olduğu ortaya çıkmıştır.

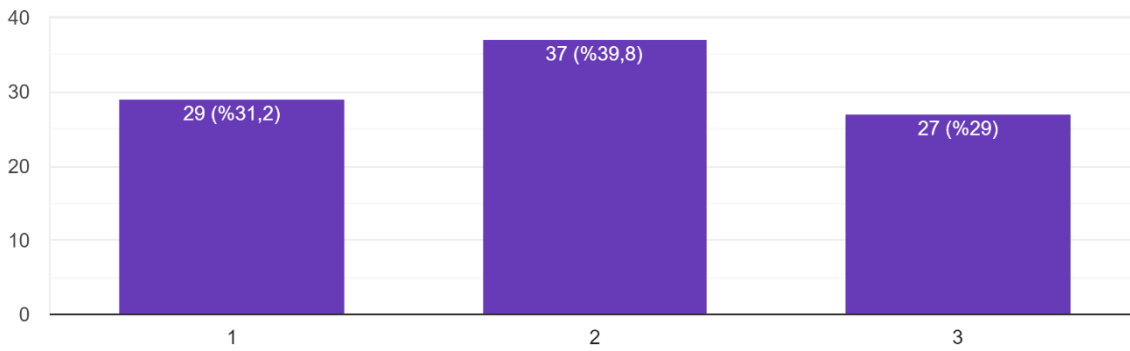
Piyasa bilgilerinin yeterli olduğunu düşünenlerin sayısı %27'de kalmıştır. Bu durum, %73'lük bir kesimin piyasa bilgilerinin kısmen veya tamamen yetersiz olduğunu düşündüğü anlamına gelmektedir. Bu, TYAB'ın eğitim faaliyetlerine ne kadar ihtiyaç duyulduğunu ortaya koyan çarpıcı bir bulgudur.

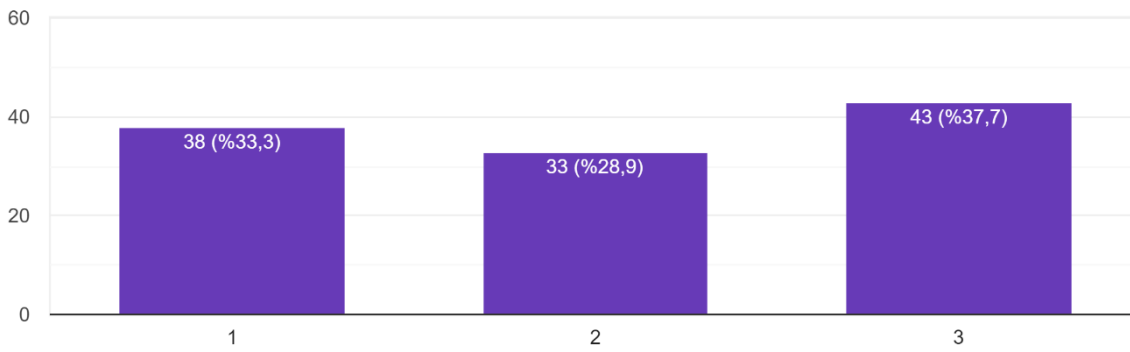
Müşteri isteklerine yönelik üretimi kısmen veya tamamen sağlayamadığını düşünenlerin oranı %60.4 iken böyle bir sorun yaşamadığını söyleyenlerin sayısı %39.6'dır. Bu durum, müşteri ihtiyaçlarının kısmen de olsa karşılandığını göstermektedir.

Standardizasyon konusunda da benzer bir durum söz konusudur. Kısmen sorun yaşayanların oranı %39.8'dir. Bu durum, standardizasyonun kısmen de olsa sağlandığını göstermektedir.

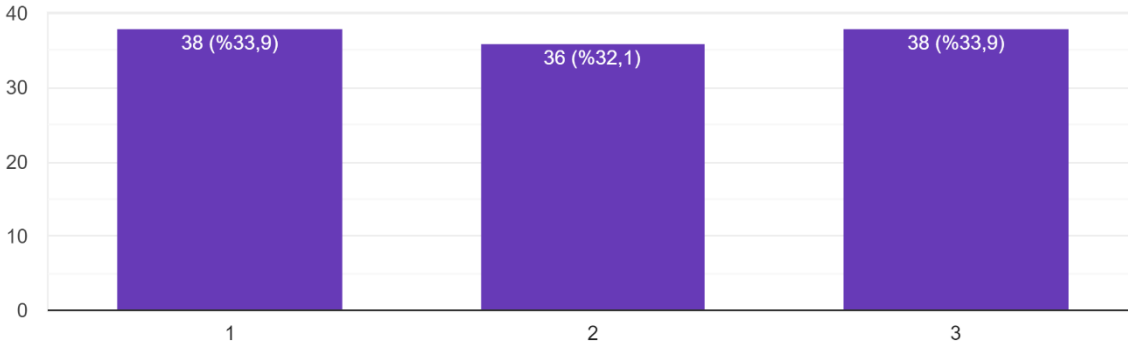

Üretim sürecinde güncel teknolojileri kullandığını söyleyenlerin oranı %33.3, kısmen kullandığını söyleyenlerin oranı %28.9'dur. Bu ifadeye katıldığını söyleyenlerin oranı ise %37.7'dir.

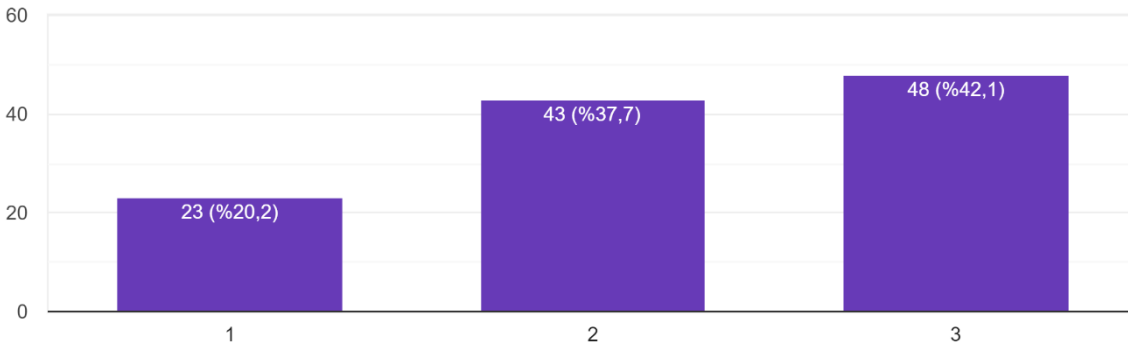

PAZARLAMA, DAĞITIM VE SATIŞLA İLGİLİ SORUNLAR

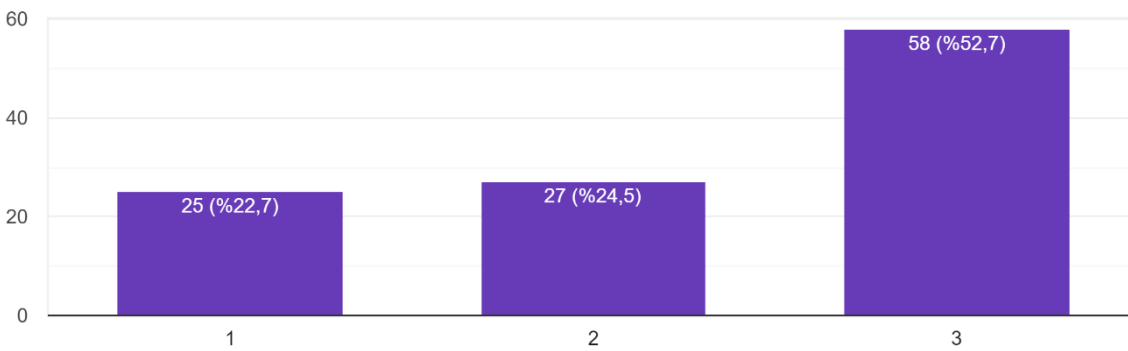
“Ürünlerimi yeterince tanıtamadığımı düşünüyorum” önermesine verilen yanıtlarda katılımcılar arasında dengeli bir dağılım söz konusudur. Bu ifadeye katılan, kısmen katılan ve hiç katılmayanların oranı yaklaşık yüzde 33'tür.

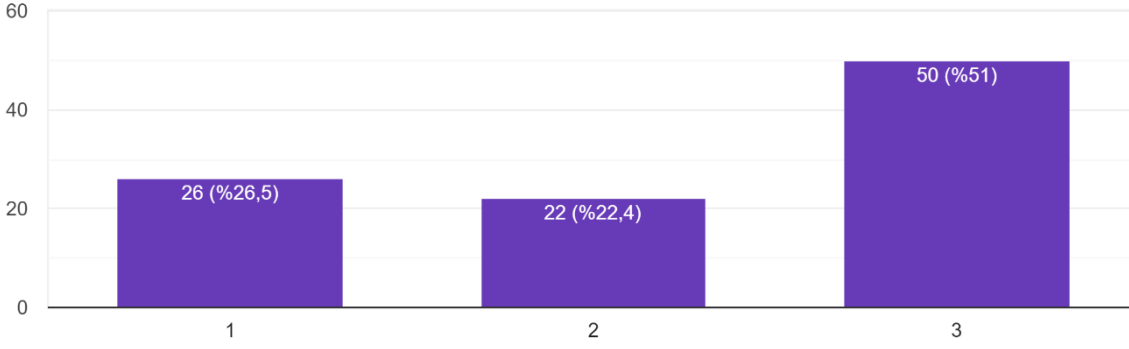
Tohum yetiştiricilerinin rekabette güçlükler yaşadığı görülmektedir. Rekabette güçlükler yaşamadığını ifade edenlerin oranı %20.2’de kalmıştır.

Depolama olanaklarının yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı da yüksektir: %52.7. Bu ifadeye kısmen katılanların oranı %24.5 iken, depolama olanaklarının yeterli olduğunu ifade edenlerin oranı %22.7’de kalmıştır.

Lojistik imkânlarının yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı %51’dir. Buna kısmen katılanların oranı %22.4’tür. Hiç katılmayanların oranı ise %26.5’te kalmaktadır.

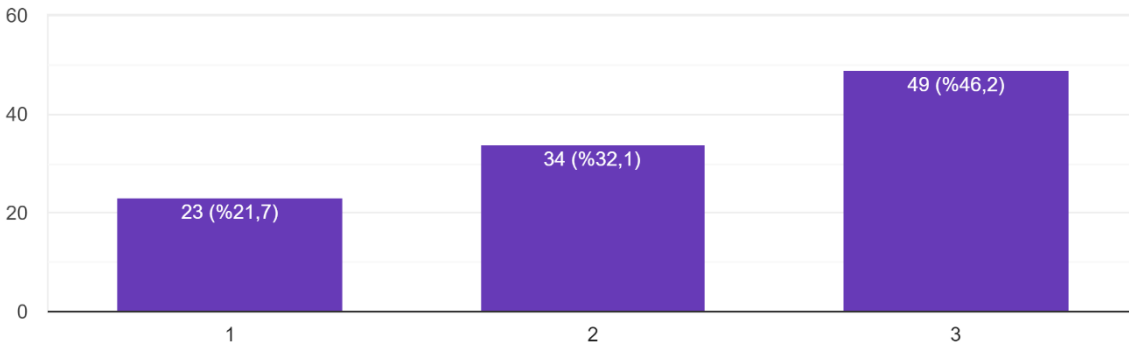

FİNANSMAN SORUNLARI

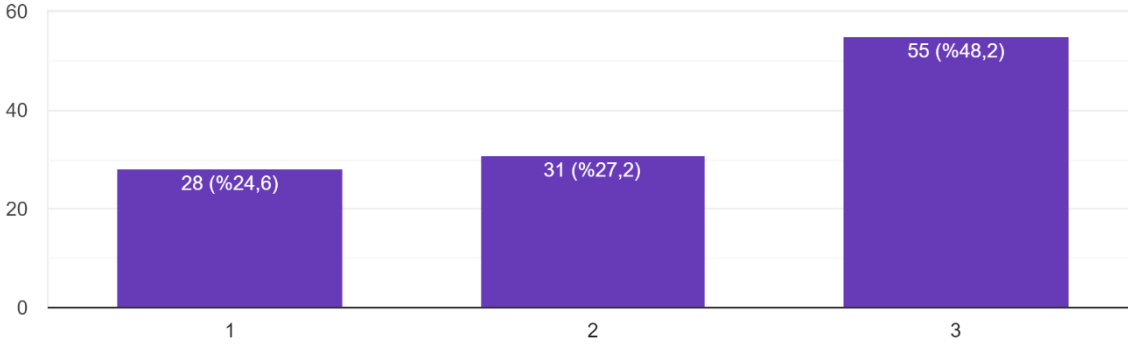
Bu bölümde, krediler ve alacaklar gibi finansman sorunlarının yanı sıra finansman ihtiyacına ilişkin yanıtlar değerlendirilmiştir.

Hammadde, Krediler ve Alacaklar

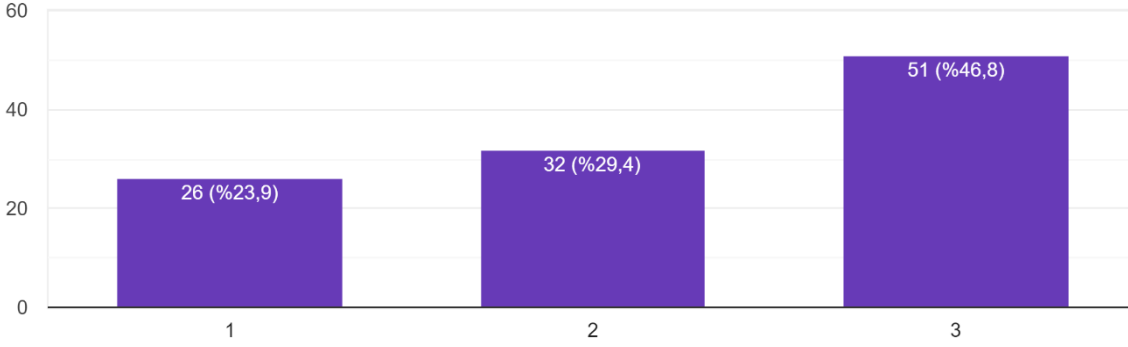
Hammadde alımlarında sermaye yetersizliği yaşamayanların oranı sadece %21.7'dir. %46.2'lik bir oranda sermaye yetersizliği yaşadıklarını ifade eden katılımcılar, %32.1 oranında "kısmen" cevabını vermiştir.

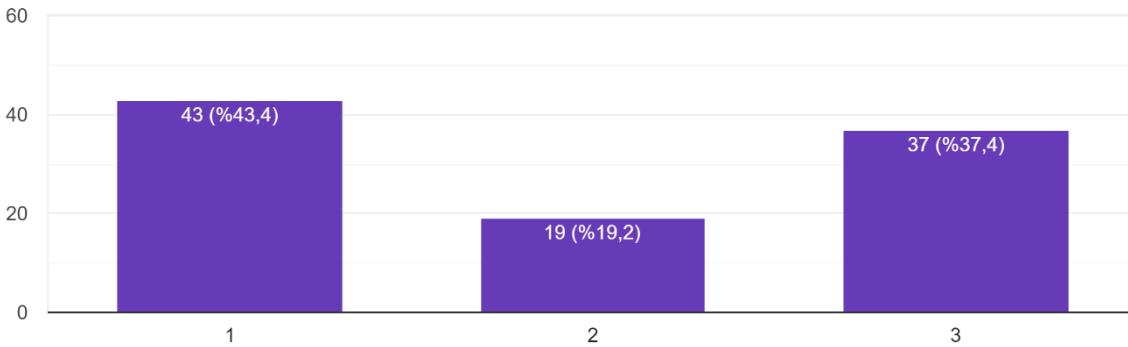
Banka kredilerinin kullanımı konusunda sorun yaşamayanların oranı da %24.6'da kalmaktadır. %48.2'lik bir oranda banka kredileri kullanımında sorunlar yaşadıklarını ifade eden katılımcılar, %27.2 oranında "kısmen" cevabını vermiştir.

Banka kredilerinin kullanımında yaşanan sorunlara paralel olarak finansmana yeterli miktarda ve uygun maliyetle ulaşamama sorunu beraberinde gelmektedir. Finansmana yeterli miktarda ve uygun maliyetle ulaştığını söyleyenlerin oranı %23.9'da kalmıştır. %46.8'lik bir oranda finansmana yeterli miktarda ve uygun maliyetle ulaşma konusunda sorun yaşadıklarını ifade eden katılımcılar, %29.4 oranında “kısmen” cevabını vermiştir.

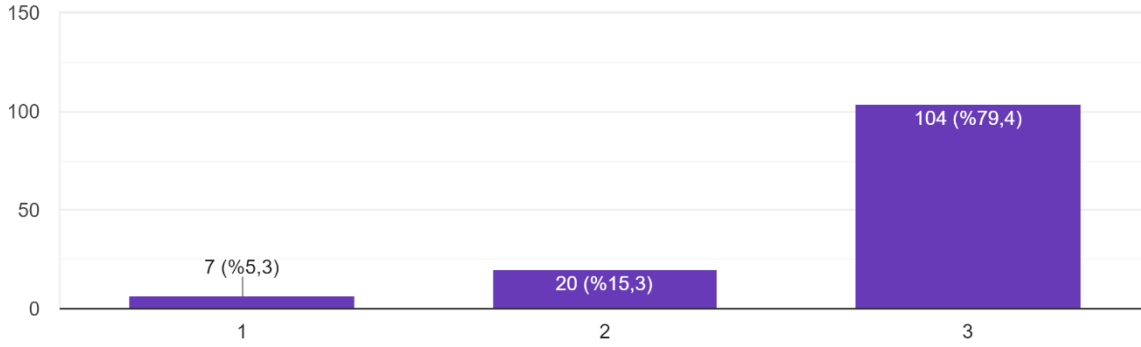
Alacakları ile ilgili tahsilat sorunu yaşamadığını ifade edenlerin oranı %43.4'tür. Diğer sorularla karşılaştırıldığında belirgin bir farklılık söz konusudur. Diğer cevapların aksine, sorun yaşamadığını belirletenlerin oranı sorun yaşadığını belirtenlerin oranından fazladır. Alacaklarında tahsilat sorunu yaşayanların oranı %37.4, kısmen sorun yaşadığını belirtenlerin oranı da %19.2'dir.

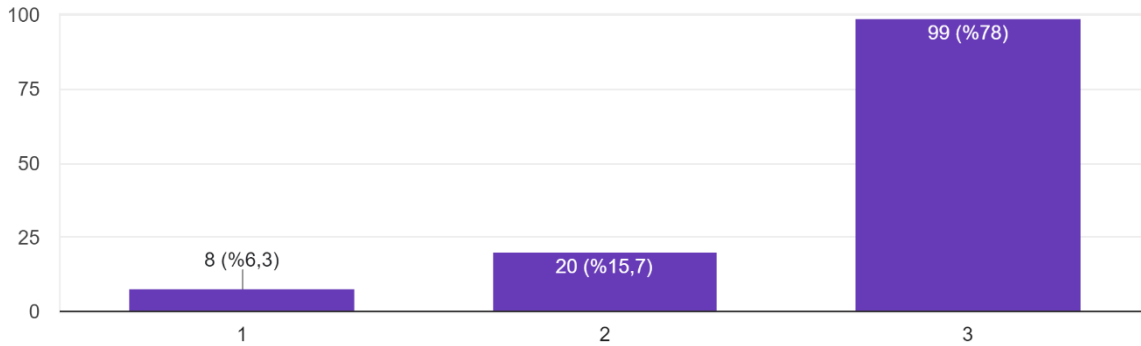
Finansman İhtiyacı

Finansmana en çok ihtiyaç duyulan alanlar gübre, ilaç vb. alımları, yakıt harcamaları ve sulama için elektrik olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sonuçlar, açık uçlu sorulardaki yanıtlarda da teyit edilmiştir. Katılımcıların en çok şikâyet ettiği sorun, girdi maliyetlerindeki artışlardır.

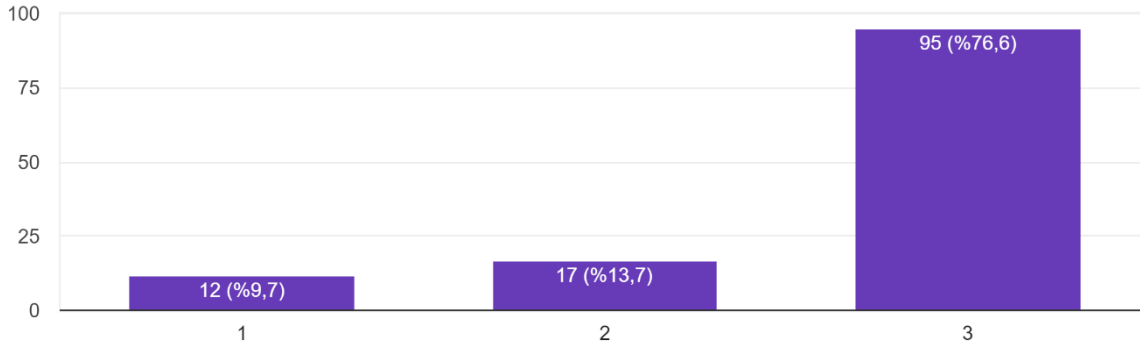
Gübre, ilaç vb. alımlarında her zaman finansmana ihtiyaç duyduğunu belirten katılımcıların oranı %79.4'tür.

İkinci sırada yakıt harcamaları gelmektedir. Katılımcılar özellikle yakıttan bahsederken “mazot” terimini kullanmaktadır. Yakıt harcamaları için her zaman finansmana ihtiyaç duyduğunu söyleyen katılımcıların oranı %78'dir.

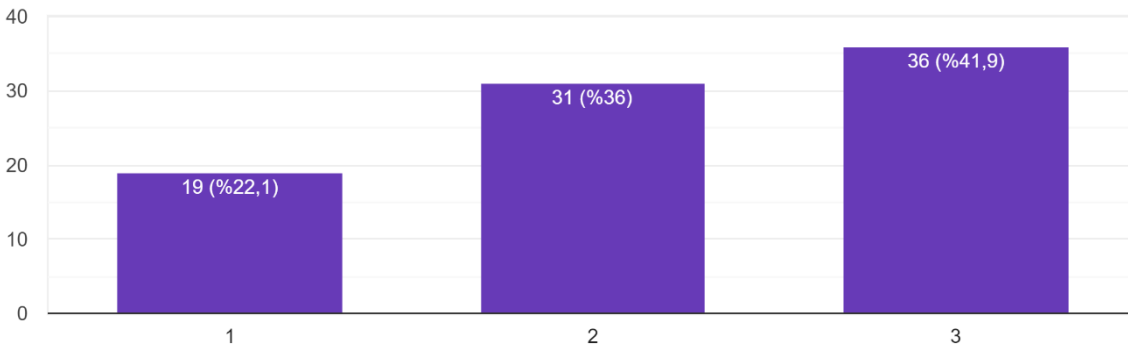
Üçüncü sırada sulama için elektrik gelmektedir. Katılımcıların %76.6'sı sulama için elektrik konusunda finansmana her zaman ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

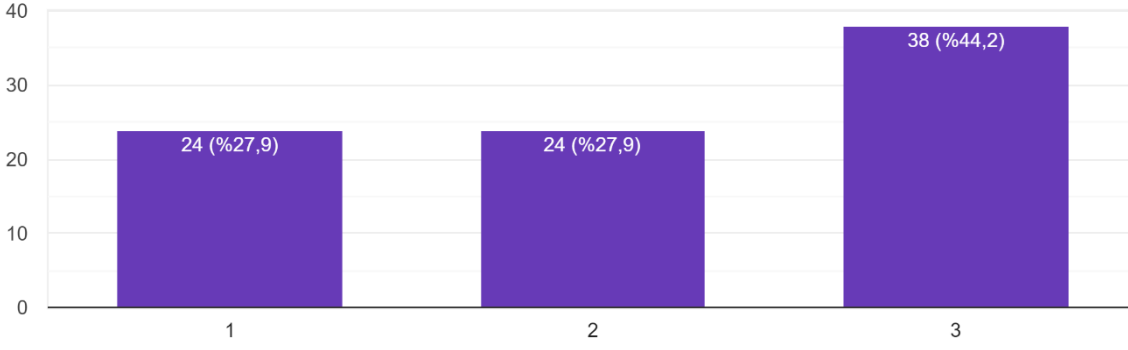
Elektrik, mazot ve gübreden sonra gelen finansman ihtiyaçları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. Buna göre bakım onarım, işçi maliyetleri, tohumluk alımı, tarla ve makine kiralama gibi hususlarda %50'den fazla katılımcı her zaman finansmana ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Faaliyetlerinizde en çok aşağıdakilerden hangileri için finansmana ihtiyaç duyuyorsunuz?			
	Hiçbir zaman	Bazen	Her zaman
Gübre, ilaç vb. alımları	5.3	15.3	79.4
Yakıt harcamaları	6.3	15.7	78
Sulama için elektrik	9.7	13.7	76.6
Makine-teçhizat-araç bakım ve onarım	11.2	20.7	68.1
İşçi Ücretleri	15.7	24.1	60.2
Tohumluk Alımı	12	28.2	59.8
Tarla Kiralama	17	24.5	58.5
Makine Kiralama	17.0	30.0	53.0
Sertifika / izin / ruhsat	27.9	27.9	44.2
Vergiler ve kesintiler	22.1	36	41.9

Anket sonuçlarına göre, finansman ihtiyacının en az düzeyde olduğu alanlar vergiler ve sertifikalardır. Vergiler ve kesintiler konusunda finansmana her zaman ihtiyaç duyduğunu belirtenlerin oranı %41.9'dur.

Benzer şekilde sertifika / izin / ruhsat vb. belge alımlarında da finansmana her zaman ihtiyaç duyduğunu söyleyenlerin oranı %44.2'dir.

SORUNLAR: NİTEL ANALİZ

Niteli analiz sonuçları, nicel analiz sonuçları ile uyumlu bir şekilde girdi maliyetlerinin yüksekliğini önceliğe taşımıştır. Bunun yanı sıra nitel analiz, sorunların ayrıntılandırılması bakımından araştırmaya önemli katkılar sağlamıştır. Örneğin fiyat politikası ve zamanında yapılmayan ödemeler, planlama ve kontrol yetersizlikleri, sulama, eğitim ve farkındalık ile sözleşme yapılan firmalara ilişkin sorunlar saha araştırmasında ortaya çıkan temel problemlerdir.

GİRDİ MALİYETLERİNİN YÜKSEKLİĞİ

Katılımcılar tarafından en çok dile getirilen sorun girdi maliyetlerinin yüksekliğidir. Burada özellikle dile getirilen girdi maliyetleri, yukarıda bulunan sonuçla paralel olarak, yakıt (mazot), gübre, elektrik, ilaç ve sulamadır. Bunun yanı sıra ekipman maliyetlerini, tohum ve ekipman fiyatlarını ve işçilik ücretlerini de dile getiren katılımcılar olmuştur.

Maliyetlerin yüksekliğinin yanı sıra, her geçen gün gelen zamlar da şikâyetin kaynağını oluşturmaktadır. Bu hususta dile getirilen en çarpıcı yorum şudur: “Çiftçinin beli kambur, dik duramıyoruz.” Çiftçi, fiyatlardaki artışa ayak uyduramamaktadır: “Gübre fiyatları aldı başını gitti, yetişemiyoruz.” Bu sorun tarımda üretimin sürdürülebilirliğini tehlikeye atarken başka bir soruna da yol açabilmektedir: “Girdilerimin bize biraz daha düşük verilmesi lazım yoksa tefeciler kol geziyor.”

Girdi Maliyetlerinin Yüksekliğine İlişkin Katılımcı Yorumları
Girdi maliyetleri çok yüksek/ağır. (4 ayrı katılımcı tarafından dile getirilmiştir.)
Üretim maliyetlerinin yüksekliği.
Girdi ve maliyetlerin düşürülmesi gerekir.
Tohum yetiştirmek için girdi maliyetleri.
Tohum çok pahalı. Gübre fiyatları aldı başını gitti, yetişemiyoruz.
Mazot, gübre, elektrik, ilaç çok pahalı.
Mazot, gübre, ilaç ve ekipman maliyetlerinin çok yüksek olması ve günlük gelen zamlar.
Sulama, gübreleme, ekipman fiyatları, mazot, ilaç
Girdi maliyetlerinin artması, elektrik, gübre, tohum, mazot vb.
Hayvancılıkla yem girdi maliyetlerinin düşürülmesi gerekiyor.
Girdi maliyetleri altında eziliyoruz. (Devlet el atmalı).
Ben bir çiftçi olarak tohum gübre ve mazot gibi girdilerimin bize biraz daha düşük verilmesi lazım yoksa tefeciler kol geziyor ve bankalar.
Motorin, gübre, elektrik, zirai ilaçlar.
Girdi, tohum, gübre, mazot çok pahalı. Maddi olarak sıkıntı yaşıyoruz.
Üreticinin artan maliyetler altında ezilmesi.
Girdi maliyetleri çok yüksek. İvedi bir şekilde çiftçi desteklenmeli.

Gübre ve mazot fiyatları çok yüksek.
Tarım girdi fiyatları çok yüksek. Motorin elektrik, gübre, ilaçlar vs. Sürdürülebilirlik için bunların acilen inmesi lazım.
Girdi maliyetleri (gübre, ilaç, işçilik vs.) aşırı yüksek.
Gübre ve mazotta sıkıntı yaşıyoruz, yardımcı olunsun.
Gübre, mazot ve sulama maliyetlerinin kat kat artması.
Enerji ve mazot ile gübre fiyatları çok yüksek.
Elektrik maliyetleri eklenince çiftçiler olarak büyük sıkıntı çekiyoruz.
Gübre zamları, elektrik zamları, mazot fiyatları. İğneden ipliğe her şey zamlı. Çiftçinin beli kambur, dik duramıyoruz.
Mazot, gübre, elektrikte ciddi bir fiyat artışı var. Geçen seneden bugüne kat ve kat zamlar var.
Girdi fiyatları son yıllarda %400 arttı.

FİYAT POLİTİKASI VE ZAMANINDA YAPILMAYAN ÖDEMELER

İkinci en büyük problem, ürünlerin satış fiyatlarının düşüklüğü ile zamanında ödemelerin yapılmaması ile ilgilidir. Çiftçi yaptığı üretimin “*para kazandırmadığı*”nı, üretiminin “*değersiz görüldüğü*”nü, bunun da en önemli göstergesinin “*fiyatların ucuzluğu*” olduğunu söylemektedir. Bu husus, girdi fiyatlarındaki artış ile beraber değerlendirildiğinde, çiftçi ürettiği malı istediği fiyata satamamakta, yapmış olduğu maliyeti yeterince karşılayamamaktadır. “*Ürün fiyatlarının belirli olmaması*”, “*ürün fiyatına göre ürün değışikliği*” ve “*fiyatların değışkenliği*” bu konuyla dile getirilen diğer sorunlardır. Yapmış olduğu “*satış sonrasında ödemelerin yapılmaması*” da dile getirilen diğer bir önemli sorundur. Zaten ürün fiyatının “*ucuza gittiği*” eleştirisi yapılırken bir de ödemelerin gecikmesi ya da hiç yapılmaması, sorunu ikiye katlamakta ve çiftçiyi mağdur etmektedir. Bir çiftçi sorunun ciddiyetini şu şekilde ifade etmektedir: “*Ürettiğimiz mahsul para etmiyor. Yeterince değer görmüyor üretimimiz. Gün geçtikçe azalıyor, ölüyor ve batıyoruz.*”

Fiyat Politikası ve Zamanında Yapılmayan Ödemeler Sorununa İlişkin Katılımcı Yorumları
Eminim bu anketi ne okuyacaksınız ne de değerlendireceksiniz. Şayet okuyacaksanız ben bir genç çiftçi olarak yaptığım işin karşılığını kesinlikle almıyorum ve bir gelecek öngörmüyorum.
Hububat alım fiyatlarının sürekliliği önemli. Çiftçiyi mağdur etmemeli.
Ürettiğimiz mahsul para etmiyor. Yeterince değer görmüyor üretimimiz. Gün geçtikçe azalıyor, ölüyor ve batıyoruz.
Ürünlerin yeterince fiyatlanamaması ve tüccarların piyasa fiyatlarına olumsuz müdahaleleri.
Yerel pazarda mahsulü ucuza veriyoruz.
Tohumculuk sektöründe en önemli sorun primlerin yeterince olmaması. Tohum eken çiftçilerin ek destek almaları gerekir.
Ürün fiyatlarının belli olmaması.
Alım garantisi ve taban fiyat. Çiftçi malını yetiştirdikten sonra fiyat istikrarı yok. Kazanç sağlanmalı.
En önemli sorun, çiftçinin bir mahsulden vazgeçip diğer mahsule yönelmesi. Bunun sebebi ise diğer mahsulün fiyatı. Bunun önüne geçmek için bölge bazlı ürünler belirlenmeli ve fiyatları önceden belli olmalı.
Fiyat politikasının olmaması.
Pirim ödemesi yetersiz.
Hak edişlerin gününde ödenmesi.
Geç yapılan ödemeler bizi yıpratıyor.
Sene sonu ödeme yapılsın

PLANLAMA VE KONTROL YETERSİZLİĞİ

Tarımsal üretimin planlanmasının yanı sıra ekim alanlarının, tohumların ve üretimin denetlenmesi konusunda da sıkıntı yaşandığını dile getiren çiftçiler, sadece devlet denetiminin değil aynı zamanda otokontrolün de eksik olduğunu belirtmektedir. Plansızlık ve kontrolsüzlük, kalitesizliğe ve mevcut kaynakların verimsiz kullanılmasına yol açmaktadır.

Planlama ve Kontrol Yetersizliği Sorununa İlişkin Katılımcı Yorumları
Tarımsal üretim planlamasının tam anlamıyla yapılmaması.
Ekim planlamasının olmaması
Tarımda ekim alanlarına yapılacak ekim devlet tarafından denetlenmeli. (Ya herkes soğan ekerse?)
Tarım alanlarının azalması
Tarla kontrollerinin yeterli düzeyde ve zamanında yapılması.
Sektörün bir otokontrol mekanizması oluşturarak ülkede ve dünyada daha etkili bir konuma gelmesi için çaba göstermeli.
Kontrolsüz tohumluk üretiminin engellenememesi.
Sertifikalı tohum üretiminde denetim.
Üretim yapmadan, sadece fatura üzerinde tohum yetiştiriciliği gibi destek alanları engellemek lazım. Bence güven verememekte. Çünkü tohumlar çok zaman kalitesiz. Rastgele sertifika alınıyor. Bunun engellenmesi lazım.
Yeterli ve kaliteli üretim.
Mevcut kaynakların kötü kullanılması

SULAMA

Tohumculuk sektöründeki tehditler kısmında ifade edilecek olan suların azalması, susuzluk veya kuraklık sorunu, burada da dile getirilmiştir. Sulama maliyetlerinin yüksekliği girdi maliyetleri kısmında da ifade edilmiştir. Ayrıca su kaynaklarının verimli ve etkili bir şekilde kullanılmadığına ilişkin ifadeler de dile getirilmiştir. Açık uçlu ve kapalı uçlu sorular arasında bu konuda da büyük bir paralellik bulunmaktadır.

Sulama Sorununa İlişkin Katılımcı Yorumları
Tarımsal sulama sorunu.
Sulama suyunun yönetimi ve etkin kullanımı.
Tarımsal sulamada enerji verimliliği
Su kaynaklarımız yetersiz. Yer altı kaynakların beslenmesi.
Suların azalması sorunu.
Genel olarak su probleminin olması. Kırsal bölgelerde su sıkıntısı çekilmekte. Senede sadece bir defa mahsul kaldırılabilir. Ama su olursa bağ-bahçe vb. ürünler yapılabilir.
Yılların kurak geçmesi, buna bir de elektrik maliyetleri eklenince çiftçiler olarak büyük sıkıntı çekiyoruz.

EĞİTİM VE FARKINDALIK

Eğitim ve farkındalıkla ilgili olarak dile getirilen en önemli sorun çiftçinin yaptığı işle ilgili (ürün bilgisi, hastalıklar, zararlılar vb.) olarak yeterli bilgilerinin olmamasıdır. Bu konu, kapa uçlu anket sorularında da öne çıkan bir husustur. Eğitim ve farkındalıktaki eksiklik kaliteyi, verimliliği ve üretkenliği de olumsuz yönde etkilemektedir.

Eğitim ve Farkındalık Sorununa İlişkin Katılımcı Yorumları
Ekilen ve dikilen ürünlerle ilgili bilgilerin az olması. (Bitki istekleri, hastalıklar ve zararları).
Bilinçsiz tarım. Her ilde yılda en az birkaç sefer bu konuyla ilgili konferans düzenlenmesi gerekiyor. Halk bilinçlendirilmeli.
Sektör çalışanlarının kabiliyeti ve yeterliliği.
Çalışanlar ama bilgimiz yok. Çiftçi eğitimlerine ağırlık verilmeli.
Sektörde faaliyet gösteren çiftçilerin yeterli bilgiye sahip olmaması.
Bilgilendirmelerin yeterli düzeyde ve zamanında yapılması.
Yetişmiş insan (tohumculuk alanında) sayısının azlığı.
Üretici farkındalığı.
Çeşitlerin tanıtımının yapılmaması.

SÖZLEŞME YAPILAN FİRMALAR

Tohum yetiştiricilerinin sözleşme yaptığı firmalarla yaşadığı sorunlar aşağıdaki tabloda sıralanmıştır. Bir katılımcı kendisine sahip çıkılmadığını "*sahipsizim*" sözcüğüyle ifade etmektedir. Diğer bir katılımcı benzer bir şekilde yardım beklediklerini ifade etmiştir: "*Sözleşme yapımı esnasında yetersiz kalıyoruz.*" Yetersizlik ve sahip çıkılmamanın bir sonucu olarak "*gariban çiftçinin büyük firmaların kurbanı*" oldukları ya da "*tefecilerin eline bırakıldıklarını*" söylemektedir. Bu sorun karşısında çözüm önerisi bir başka katılımcı tarafından şu şekilde belirtilmiştir: "*Sözleşmeli ekilen tohumlarda, alt birlik, firma ile anlaşma yapmalı.*"

Sözleşme yaptığı firmayla sorun yaşayan katılımcıların yorumları
Evet, sahipsizim.
Ayçiçek şirketleri ile sıkıntı yaşıyoruz.
Tohumluk mısırdaki tek taraflı dosya veriliyor.
Taban fiyatın altında ürün satışı yaptım. (Mısır ve ayçiçeği)
Sözleşmeler Ekim ayında. Sözleşme yapımı esnasında yetersiz kalıyoruz. Bu konuda yardım bekliyoruz.
Evet. Ayçiçeği firmaları çiftçinin kanını emiyor. Gariban çiftçi böyle büyük firmaların kurbanı oluyor. Yardımlarınızı bekliyoruz.
Sözleşmeli ekilen tohumlarda, alt birlik firma ile anlaşma yapmalı
Nakliye sorunları. Para ödeme sorunları.
Sözleşme yapılan firmaların sözünde durması.
Evet üretiyoruz ancak mısır üreticisini tefecilerin eline bıraktınız.
Rekabet yok.

ÇEVRE ANALİZİ

Tohumculuk sektöründeki temel problemler nicel ve nitel analiz yöntemleriyle ortaya konduktan sonra, bu bölümde çevre analizinin en önemli iki unsuru fırsatlar ve tehditler ele alınacaktır. Saha araştırmasında açık uçlu olarak sorulan sorulara istinaden verilen yanıtlar, yazarlar tarafından sınıflandırılmıştır.

FIRSATLAR

Saha araştırmasına göre Türkiye’de tohumculuk sektörünü olumlu yönde etkileyebilecek üç temel fırsat bulunmaktadır. İlk olarak tarımın yaşamsal değerinin her geçen gün anlaşılması bir fırsat olarak görülmüştür. İkinci nokta, Türkiye’nin coğrafi konumlanışına ilişkindir. Coğrafi konumlanış hem iklim hem de dış ticaret açısından Türkiye’ye fırsatlar sunmaktadır. Son olarak Türkiye’nin artan rekabet gücü bir fırsat olarak görülmüştür.

TARIMIN YAŞAMSAL DEĞERİ

Katılımcılar tarafından öne çıkarılan en önemli fırsatlardan biri tarımın yaşamsal değerinin daha fazla anlaşılmasıdır. Bir katılımcının ifade ettiği cümle bunun önemini ortaya koymaktadır: *“Unutulmamalıdır ki hayat tohumla başlar.”* Tohum ihtiyacı her geçen gün daha fazla artmaktadır, bu bakımdan tohumculuk sektörünü önceleyen politikaların oluşturulması için bir fırsat olarak görülebilir.

Bir Fırsat Olarak Tarımın Yaşamsal Değerine İlişkin Katılımcı Yorumları
Ülkemiz tarım yönünden, önümüzdeki yıllarda doğabilecek gıda krizinde çözüm üretebilecek bir konumdadır. Covid salgını tarımın ne kadar önemli olduğunu dünyaya kanıtlamıştır. Bu tür salgınların devam edeceği göz önüne alındığında tarım rekabeti en üst seviyeye çıkarılmalıdır.
Beslenme ve gıda temini konusunda tohumculuk sektörü önümüzdeki süreçte daha önem arz edecektir.
Tarımın yaşamsal değerinin anlaşılması, sektörün ivmesini artırması.
Dünyanın her zaman tohuma ihtiyaç duyması.
Orta Asya, Ortadoğu, Afrika’da oluşan/oluşacak tarım alanlarının tohum ihtiyacı çok daha büyük önem arz edecek, çünkü tarım alanları azalacak ve birim alandan daha fazla ürün alınması gerekecektir.
Unutulmamalıdır ki hayat tohumla başlar.

COĞRAFYA, DIŞ TİCARET VE REKABET GÜCÜ

Türkiye’nin coğrafi konumlanışı katılımcılar tarafından bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. Ülkemizin tohumculuğa uygun iklim ve toprak yapısı, sadece çeşitli tohumların üretilmesi için bir fırsat sağlamamakta, ayrıca Türkiye’nin rekabet gücünün artırılması ve dış ticarete daha üst sıralarda yer alabilmesi için de önemli olanaklar sağlamaktadır. Türkiye’nin Avrupa, Afrika, Orta Doğu ve Asya ülkeleri açısından merkezi konumda bulunuyor olması da bir fırsat olarak görülmüştür. Türkiye’nin bu potansiyelini gerçekleştirebilmesi için teknolojik yeniliklere açık olup bu gelişmeleri takip etmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Bir Fırsat Olarak Coğrafya, Dış Ticaret ve Rekabet Gücüne İlişkin Katılımcı Yorumları
Dünyada 1. olmak için büyük bir potansiyele sahibiz. Bu potansiyel ciddiyetle ele alınmalıdır. Dünya ülkeleriyle rekabet edebiliriz.
Ülkemiz tarım ekosisteminin, gerek ülkemiz gerekse dünya için gerekli bitki tohumlarının üretilmesi için uygunluğu her zaman dikkate alınması ve bu nedenle bu sistemin korunması
Ülkemizin iklim ve toprak yapısının tohumculuğa uygunluğu.
Ülkemizin artan özgül ağırlığının ve yöre ülkelerine yapılan ihracatın artması.
Afrika ülkeleri başta olmak üzere Orta Asya'da yeni tarım arazilerinin geliştirilmesi.
Ortadoğu ve Orta Asya'ya ülkemizin yakınlığı.
İhracat yaparak ve dünyaya tohum satabiliriz. Gıda sorunu tüm dünyayı etkilediğinden bunu fırsata çevirebiliriz.
Ülkemizin tohum yetiştirme açısından çok büyük bir potansiyeli var. Bu potansiyel titizlikle ele alınmalı ki dünya tohum üreticisi ülkelerle rekabet edebilelim.
Sektör kendini sürekli genişletmekte ve geliştirmektedir. Biz de bu gelişim ve genişlemeye ayak uydurmalıyız. Tohumculukta dünya lideri olma yolunda devam edebiliriz.
Gıda güvenliğinin öneminin artması sonucu mahalli ve küresel pazar paylarında güçlü markalaşma yapılabilir.
Makineleşmeyi sağlamalı, teknolojik gelişmeleri tarıma yansıtmalıyız.
Artan yenilikçi üretimin sağladığı fırsatlar.
Uluslararası alanda sağlanan ülke etkinliğinin sağladığı fırsatlar.

TEHDİTLER

Türkiye’de tohumculuk sektörünün karşı karşıya olduğu tehditlerin başında ekonomik kriz gelmektedir. Bunu iklim ve gıda krizi izlemektedir. Tarım alanlarının azalması ve dışa bağımlılık da önemli tehdit unsurları olarak saha araştırmasından çıkan sonuçlardandır.

EKONOMİ

Katılımcılar tarafından en çok ifade edilen sorunların başında girdi maliyetlerinin artışı gelmektedir. Bu sorun, bu bölümde ekonomik tehditler arasında sayılmaktadır. Enflasyon, maliyetleri artırdığı gibi finansman sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Bu da üretimde azalmaya yol açabileceği gibi, kaçak tohumlara yönelmeye veya kısa vadeli girdisi az getirisi yüksek ürünlerin ekilmesine yol açabilir. Bu hususlar arz talep dengesini bozabilir ve ihtiyacı karşılamayan üretime neden olabilir.

Bir Tehdit Olarak Ekonomiye İlişkin Katılımcı Yorumları
Girdi maliyetlerinin artışı, alım gücünün zayıflaması. Girdi maliyetlerindeki artışın önüne geçilmezse arz talep dengesi bozulacak, çiftçi sadece para eden ürünlere yönelecek, bu da başta tohumculuk sektörü olmak üzere diğer bütün tarımsal üretim sektörlerinde gerilemeye neden olacak. Girdi maliyetleri düşürülmezse çiftçi, girdisi az getirisi yüksek ürünleri ekmeye yönelecek. Bu da arz-talep dengesini bozacağı için başta tohumculuk sektörü olmak üzere diğer bütün tarımsal üretim sektörlerinde üretim adına gerileme yaratacaktır.
Petrol fiyatları.
Enflasyon.
Finansman
Maliyet artışı.
Kaçak tohumluk üretimi ve fiyatlarda yaşanan belirsizlikler ve değişimler.

KÜRESEL ISINMA VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

En çok dile getirilen tehditlerden biri küresel ısınmaya bağlı kuraklık tehlikesidir. Su sıkıntısı sadece suların azalmasını ifade etmemekte bunun yanı sıra suların bilinçsiz kullanımını, boşa akıtılmasını ve kirlenmesini içermektedir.

Bir Tehdit Olarak Küresel Isınma ve İklim Değişikliğine İlişkin Katılımcı Yorumları
Su sıkıntısı. En önemli tehdit yeraltı sularının çekilmesi ve bitmesi. Yeraltı sularının bitmesi demek tohumluk arazilerin bitmesi ve mahsullerin yetişmemesi demek.
Sadece tohumculuk için değil, tüm tarım sektörümüz için en büyük tehdit su kaynaklarımızın verimli kullanılmamasıdır.
Kuraklık, yeraltı suları (kuyular).
İklim değişikliği. Suların bilinçsiz kullanımı ve kirlenmesi.
Boşa su gitmemeli.

TARIM ALANLARININ AZALMASI

Dile getirilen tehditlerden birisi de, tarım arazilerinin bölünmesi ve imara açılarak küçülmesidir. Tarım alanlarının azalması, tarım ürünlerinin de azalmasını beraberinde getirecektir.

Bir Tehdit Olarak Tarım Alanlarının Azalmasına İlişkin Katılımcı Yorumları
Araziler bölündükçe, ekilemeyen arazi daha çok olacak, inşaat ve OSB'lerin tarım arazilerine indikçe tarım arazileri gittikçe daralacak.
Tarım alanlarının hızla imara açılması
Azalan tarım alanları
Tarım alanlarının bölünmesi.

GIDA KRİZİ, HASTALIKLAR VE SAVAŞLAR

Pandemi döneminde yaşanan ekonomik krize, savaşlar sonrasında gıda krizinin de eklenmesi ile gelecek yıllar için bir tehdit oluşmuştur. Katılımcılar arasında bu krizlerin gelecekte de devam edebileceğini düşünenler de bulunmaktadır. Bu nedenle, savaşlar, hastalıklar ve gıda krizi tehditler bölümüne eklenmiştir.

Bir Tehdit Olarak Gıda Krizi, Hastalıklar ve Savaşlara İlişkin Katılımcı Yorumları
Gıda krizi. Artan dünya nüfusu.
Hastalıklar.
Gıda tedarik zincirinin bozulması. Savaşlar.

DIŞA BAĞIMLILIK

Tohumculuk bakımından gelecekteki tehditlerden biri olarak dışa bağımlılığı gören katılımcılar bulunmaktadır. Örneğin bir katılımcıya göre “eğer yerli ve milli tutum benimsenmezse dışa bağımlılık artacaktır.” Uluslararası şirketlerin sayısının ve pazar paylarının artmasını da bir tehdit olarak ifade eden katılımcılar, Türkiye'nin ve ulusal firmaların rekabet gücünü artırması gerektiğini ifade etmektedir.

Bir Tehdit Olarak Dışa Bağımlılığa İlişkin Katılımcı Yorumları
Milli çeşitlerimizi (hububat vs.) artırmaz isek dışa bağımlı olmaya devam edeceğiz demektir.
Eğer yerli ve milli tutum benimsenmezse dışa bağımlılık artacaktır.

Uluslararası rekabete hazır olmamak. Çok uluslu firmaların ülkede tohum üretimi/gelişimi manipüle etmeleri.
Ulusal yerel tohum firmalarının finansal olarak zayıflatılarak küresel firmalar tarafından satın alınması riski.
Rakip ülkelerle rekabete hazır olmalıyız.
Aşırı fazla tohumculuk firmasının olması. Uluslararası tohumculuk firmaları ile rekabet gücünün azlığı.
Sahte tohumların çoğalması.

ÇÖZÜM İÇİN STRATEJİLER

Bu bölümde araştırma sonuçlarına dayalı olarak ortaya konan çözümler stratejileri açıklanacaktır.

EĞİTİM VE FARKINDALIĞIN ARTIRILMASI

Çözümün bağlantılı olduğu	
Sorun ya da Tehdit	Amaç veya Görev
Eğitim ve farkındalık	Üyelerinin ve tohumculuk sektöründe faaliyet gösteren kişilerin, mesleki bilgi ve görgülerini geliştirmek üzere konferans, panel, kurs, seminer ve benzeri eğitim faaliyetlerinde bulunmak, kitap ve süreli yayınlar hazırlamak veya hazırlatmak,
Çözümün önerileri	
Bölgelere özgü koşullar ve gereksinimler göz önünde bulundurularak tohum yetiştiricilerine yönelik bakanlık, mahalli idareler ve TYAB ortaklığında eğitim seferberliği başlatılmalıdır.	

Katılımcıların eğitim ve farkındalığının artırılması ile ilgili önerileri aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Eğitim ve farkındalığının artırılmasıyla ilgili olarak katılımcıların yorumları
Çözüm çiftçi eğitimi ve il/ilçe ziraat dairesindeki mühendislerin bu konularda sürekli eğitim vermeleri ve sahaya inmeleri.
Yetişmiş konu uzmanlarının sayısının artması.
Tohum yetiştiricilerine bölgesel eğitimler planlanması ve yerinde ve de ihtiyaca göre panel-konferans ve eğitimlerin düzenlenmesi gerekmektedir.
Çiftçiye modern tarım hakkında eğitimler ve destek sağlanmalı. (maddi ve eğitim)
Çiftçilerimizin su kullanımı konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını ve ileride yaşayabilecekleri sıkıntıları göremediklerini düşünmekteyim.
Konferanslar çok akademik, daha çiftçiye odaklı olmalı. Görsel materyallerle desteklenmeli, kısa ve açıklayıcı olmalı. Son yeniliklerin video olarak gösterilmesi.
Sahaya daha çok inilerek genç çiftçileri birer profesyonele dönüştürmek.
Tohum yetiştiriciliği konusunda bilinçli üreticilik ve yetiştiricilik sayesinde tohum çeşitlerinde süreklilik gelişecektir.

DENETİMİN ARTIRILMASI

Çözümün bağlantılı olduğu	
Sorun ya da Tehdit	Amaç veya Görev
Planlama ve kontrol yetersizliği	Birlik tarafından verilen yetkiye dayanılarak, teknik uzman yetiştirilmesi ile alt birlik faaliyet alanı kapsamında yapılacak çalışmalar için destek vermek.
Çözümün önerileri	
Sertifikasız ya da sahte tohumlara yönelik sahada denetimler artırılmalıdır.	

- Yerel ve ulusal düzeyde ihtiyaç analizi ve planlama yapılmalı, bu planların uygulanmasını garanti altına almak için TYAB aracılığıyla çiftçilerle ortak iş birliği imkânları araştırılmalıdır.

Katılımcıların denetimin artırılması ile ilgili önerileri aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Denetimin artırılmasıyla ilgili olarak katılımcıların yorumları
İl/ilçe ziraat dairesindeki mühendislerin bu konularda sürekli denetim yapmaları ve sahaya inmeleri.
Tarım Bakanlığının ziraat mühendislerini ve teknikerlerini araziye indirmemiz lazım, her şey dijitalle olmuyor.
Sertifikalı tohum üretiminde denetimin artırılması tohumculuk sektöründe ilerlemeyi arttıracak ve daha verimli çeşitlerin üretimi artacaktır.
Kalitede dünyada bir numara olmak. Açık vermeden, fazla veren üretim.
Tohumculuk sektörünün çok daha sıkı şekilde denetlenmesi. Sektörün kendi içinde aktif bir otokontrol oluşturması.
Sahte üreticiler olmamalı. Üretim sadece fatura üzerinde olmamalı. Devleti fatura soygunculuğundan kurtarmalıyız.
Denetleme mekanizmasının genişletilmesi gerekmektedir. Hangi alanda kaç dönüm ekim yapıldığı ve nihai olarak nereye verileceğinin önceden belirlenip denetlenmesi gerekmektedir. Çünkü doğru tohumculuğu muhafaza edemezsek milli kayıp söz konusu olur.

DESTEKLERİN ARTIRILMASI

Çözümün bağlantılı olduğu	
Sorun ya da Tehdit	Amaç veya Görev
Girdi maliyetlerinin yüksekliği Desteklerin yetersizliği Fiyat politikası Finansman ihtiyacı	Üyelerinin ekonomik ve sosyal haklarının korunmasını sağlamak Üyeleri ile kamu kurum ve kuruluşları ve diğer meslek kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak
Çözüm Önerileri	
• Çiftçilere verilen destekler (yakıt, gübre, ilaç vb.) artırılmalıdır. • Çiftçilere sağlanan kredi desteği iyileştirilmeli ve vadesi uzatılmalıdır. • Çiftçilere yeni teknolojileri kullanabilmelerine imkân verecek amaca özgü destekler sağlanmalıdır. • Çiftçilerin tek başlarına yapamayacakları çeşit geliştirme gibi büyük projeler özel sektörün ve üniversitelerin de katılımıyla desteklenmelidir. • Yerli ve milli tohum destekler artırılmalıdır.	

Katılımcıların desteklerin artırılması ile ilgili önerileri aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Desteklerin artırılmasıyla ilgili olarak katılımcıların yorumları
Devlet, çiftçisini ciddi manada korumaya almalı.
Çiftçiye düşük maliyetli krediler verilmeli, çiftçi desteklenmeli.
Pirim destekleri artırılmalı.
Verilen destekler bu sorunların yarısını bile çözemiyor. Bakanlık tarafından destekler artırılmalı ve çiftçilerin her türlü ihtiyacında destekler sağlanmalı.
Bölgedeki tohumculuk fabrikalarıyla anlaşarak direkt çiftçinin sertifikalı tohum teşviki artırılıp direkt tohum fabrikasından alana daha fazla destek verilebilir.
Devletimiz çiftçiye mazot ve gübre desteği vermektedir, ancak ilaç alımında çiftçiye destek verilmesini istiyorum.

Çiftçiye bedava tohum sağlanmalı. Motorinde %50 indirimli olmalı. Gübre de indirimli olmalı. Devletimizin çiftçiye önemli indirimler sağlaması gerek diye düşünüyorum.
Teknoloji kullanımı konusunda geri kalıyoruz. Teşvik programları uygulanmalı. Ar-ge çalışmalarına destek artırılmalıdır.
Uluslararası rekabetin yüksek olması nedeniyle milli firmalarımızın desteklenmesi gerekmektedir. Dünya açlık sorununa doğru hızla ilerlerken, ülkemizi bu durumdan koruyacak her türlü faaliyet desteklenmelidir.
Ücretsiz tohum. Vergisiz mazot, ilaç, gübre. Vergisiz ekipman.
Enerji ucuzlamalıdır.
Ar-ge faaliyetlerinin çok daha fazla desteklenmesi ve pozitif ayrımcılığa tabi tutulması.
Artan maliyetlerin azaltılması için gübre, elektrik ve mazotun indirilmesi ve elektrik bedellerinin aylık değil de 3er aylık olmasını temenni ediyorum.
Maliye ve hazine tarlalarının kiralama ve satışa çıkmasını istiyorum. Kiralama olmadığı için destek alamıyoruz, mağdur oluyoruz. İlgili kurum ve kuruluşların ilgilenmesini istiyorum.
Toprağı saygılı kullanmak. Münavebeye koşulsuz uymalıyız.
Araç, ekipman, traktör, biçerdöver vb. için finansman, hibe ve devlet desteği sağlanması. Yerli ve milli tohuma daha öncelik verilip teşvik edilmesi.
Büyük ve küçük çiftçi arasındaki adaletsizlik kaldırılmalı.
Gerçek sertifikalı ekiciye destek olmalı.

SU KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Çözümün bağlantılı olduğu	
Sorun ya da Tehdit	Amaç veya Görev
Sulama İklim Krizi Tarım alanlarının küçülmesi veya azalması	Tohumculuk sektörüyle ilgili kararların oluşmasına yardım etmek üzere öneriler ve raporlar hazırlamak
Çözüm Önerileri	
Tarım alanlarının korunması için girişimlerde bulunulmalıdır. Daha az sulamayla daha çok ürün verecek (hibrit) tohumların üretilmesi için araştırma ve geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.	

Katılımcıların su kaynaklarının değerlendirilmesi ile ilgili önerileri aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Su kaynaklarının değerlendirilmesi ile ilgili olarak katılımcıların yorumları
Türkiye'mizde derelerimizin suları denizlere akıyor. Onları barajlarımıza alırsak su sıkıntısı biter.
Su kaynakları değerlendirilmeli.
En kısa sürede baraj yapımını hızlandırmalıdır.
Bölgelerde baraj sayıları artırılmalı. Su sorunları çözülmeli.
Kapalı sistem baraj sulamalarında sayaç takılması
İrmak, nehir, çay ve derelerimizin kışın boşa akan suların çevresindeki barajlara pompalama yapılarak su israfının önüne geçilmesi.
Az sulama isteyen ürünlerin ekilmesi gerekir. Bölgesel ürünlere yönelmeli.
Az suyla yetişecek tohumun yetiştirilmesi.
Hibrit tohumlar (daha az enerji tüketimi ve maksimum üretim)

YÖNETİŞİM

Çözümün bağlantılı olduğu	
Sorun ya da Tehdit	Amaç veya Görev
Planlama ve kontrol yetersizliği	Üyeleri ile kamu kurum ve kuruluşları ve diğer meslek kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak
Çözüm Önerileri	
- Kamu kurumları, üniversite ve sektör arasındaki iş birliği imkânları artırılmalıdır. - Paydaşlar arasında iş birliği ve koordinasyonun artırılması amacıyla bir platform kurulmalıdır. - Kooperatifleşme özendirilmelidir.	

Katılımcıların yönetim ile ilgili önerileri aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Yönetişim ile ilgili olarak katılımcıların yorumları
Tarımsal ar-ge yapan kurum ve kuruluşlar ile sektörün daha kuvvetli iş birliği politikaları geliştirmesi gerekiyor.
Daha fazla iletişim ve diyalog. Yani imkânlar yaratılmalıdır.
Tarımda alternatif enerji kaynaklarının kullanımı ve konuları önem arz etmektedir. Bunlar için yasal düzenlemeler ve yeni nesil dijital tarımın da olduğu birimlerin bakanlık bünyesinde kurulması gerekmektedir. Bakanlık özel sektör üzerinden değil kendi bünyesinde ar-ge yapmalıdır.
Araştırma enstitülerinin çiftliklerimizle daha interaktif çalışması ve ulaşılabilir olması. Üniversitelerin ziraat ve veterinerlik fakültelerinin sahaya çekilmesi. Tarımsal uzmanların her çiftçiye ulaştırılması.
Tohumculukla ilgilenen firma sayısının azaltılması ve tohumculukla gerçek üreticilerin ilgilenmesinin sağlanması.
Tohum ve ıslah firmaları arasında network ve yönetim sisteminin eksikliği.
Pazarlama ve tarım politikalarının etkin olmayışı, üretici birlikleri ve kooperatifleşme şeklinde çiftçilerden oluşacak profesyonel pazarlama yöntemlerine sahip oluşumlar. Tarımsal kanunlarla desteklenmiş, geçimini tarımsal üretimle sağlayan, sürdürülebilir tarımla uğraşan kişi ve firmalar.
Kooperatifleşmenin yeterli olmaması.

TYAB'DAN BEKLENTİLER

Çözümün bağlantılı olduğu	
Sorun ya da Tehdit	Amaç veya Görev
Eğitim ve farkındalık Firmalarla yaşanan sorunlar	Mesleki dayanışma ve mesleki faaliyetleri kolaylaştırmak, Üyelerinin ekonomik ve sosyal haklarının korunmasını sağlamak Üyeler arasında iletişim ve dayanışmayı sağlamak
Çözüm önerileri	
- TYAB, bölgesel destek ofisleri kurarak çiftçiye bilgilendirme ve çiftçilerin ürünlerinin tanıtımını yapma konusunda çiftçilere destekte bulunmalıdır. - TYAB, kaliteyi artırmaya yönelik olarak çiftçileri destekleyici tetkikler yaptırmalıdır. - TYAB, çiftçilerin ihtiyaç duyduğu hukuki ve mali danışmanlık desteğini üyelerine vermelidir. - TYAB'ın faaliyetleri daha fazla tanıtılmalı ve duyurulmalıdır.	

- Tohumculukla ilgili faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin TYAB'a üye olması konusunda girişimlerde bulunulmalı, tohum üreticilerine destek olma noktasında TYAB üyeliği şartı aranmalıdır.

Katılımcıların TYAB'dan beklentileri aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

TYAB'dan beklentilerle ilgili olarak katılımcıların yorumları
Sektörün firmalarla olan anlaşmalarda sözleşme yapılan formlarda TYAB'ın da olmasını istiyoruz.
Biz çiftçilerin imzaladığı sözleşmelerin incelenmesi, bizlerin mağdur edilmemesi.
Hasatta bizlerin yanında olmanızı istiyoruz.
Firmaların daha adil davranması
Sözleşmeli ekilen tohumlarda özellikle ay çekirdeği şirketlerle bizzat birliğin anlaşma yapıp çiftçilerle şirketler arasında köprü olmasını isterim.
Firmalarla arabuluculuk yapmaları.
Alt birlik yıllık aidatları artışı daha makul tutulmalıdır.
TYAB ve Tohum dağıtıcıları alt birliğinin TOBB başkanlığında planlama yapmaları.
Gübre ve tohum 50 kiloluk çuvallarını 25 kiloya indirmenizi rica ediyorum. Malum işçi bulmakta güçlük çekiyoruz. Onun için en azından gücümüz yeter.
Birlikler daha çok yetkilendirilmeli, onlara görev ve sorumluluk verilmeli.
TYAB bir yetiştirici birliğidir. Bu birlik yılda bir defa çalıştay yapmak yerine bölgesel bazlı yılın belirli zamanlarında eğitim-kurs gibi faaliyetleri artırmalı, çiftçileri hem bilinçlendirmeli hem de gelişmelerine katkı sunmalıdır. Böylece arımda çağ atlamamıza katkı sunacaktır.

MİLLİ TOHUM

Çözümün bağlantılı olduğu	
Sorun ya da Tehdit	Amaç veya Görev
Dışa Bağımlılık	Tohumculuk sektörüyle ilgili kararların oluşmasına yardım etmek üzere öneriler ve raporlar hazırlamak Faaliyet gösterdikleri tohumculuk alt sektörünün geliştirilmesi için konuları ile ilgili yatırım yapmak, inceleme ve araştırma yapmak veya yaptırmak ve raporlar düzenlemek Üyeleri ile kamu kurum ve kuruluşları ve diğer meslek kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak
Çözüm önerileri	
• Yerli ve milli tohum stratejisi geliştirilmelidir.	

Katılımcıların milli tohuma ilişkin önerileri aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Milli tohumla ilgili olarak katılımcıların yorumları
Sektörün ve memleketin yaşadığı en büyük problemlerden biri ithal tohumla tarım yapılmasıdır. Memleketimize, toprağımıza uygun, dayanıklı ve verimli tohum üreticiliği stratejik öneme sahiptir.
Yerli üretimin öncelenmesi gerekirken hasat zamanları ithal ürünlerin piyasaya sürülmesi.
Ülkemizin tohumculuk sektörüne daha çok önem vererek dışa bağımlılığı azaltmaktır.
Milli ve yerli tohumculuk alanında çalışmaların yapılması.
Yabancı ülkelerden tohum sona erdirilmeli. Yerli ve milli olmalı.
Yetiştireceğimiz ata tohumlarını depolamak ve bu ürünü dünya piyasasına satmak.

Devamlı anaç tohum ekilirse tohumluk sektörü karda olabilir. Maliyetler düşerse tohumculuk karlı bir iş olur.
Kendi milli çeşitlerimize önem vermeliyiz. Yeni ıslah çalışmaları gerçekleştirmeliyiz.
Tarım alanlarının azaldığı durumlarda birim alandan daha yüksek verim alınması önemli hal olacaktır. Bu yüzden sertifikalı tohumluk üretimi daha bol kazançlar getirecektir.
Tohumların ıslah edilerek veya hastalık ve zararlılara, kuraklığa dayanıklı tohum üretilip bunları dünyaya pazarlamak.
Tarım Bakanlığı'nın dış ülkelere aldıkları mahsullerin bizim ürettiğimizden fazla ücretle almasındansa aynı ücreti kendi çiftçisine verip kendi ülkesinde daha kaliteli ve daha verimli mahsuller almasını isteriz. Hem kendi ülkesi kazanır hem de kendi çiftçisi.

EK

TYAB (TOHUM YETİŞTİRİCİLERİ ALT BİRLİĞİ)

SEKTÖRÜN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

ANKET SORULARI

BÖLÜM I: DEMOGRAFİK ve MESLEKİ BİLGİLER

1. Mesleğinizle ilgili alan/ları işaretleyiniz:

☐ Tohum yetiştiricisi

Diğer: _____

2. Eğitim durumunuz nedir?

☐ İlkokul

☐ Ön Lisans / Lisans

☐ Ortaokul/Lise

☐ Yüksek Lisans / Doktora

3. Mezun olduğunuz okulda aldığınız eğitim, tarımla mı ilgili?

☐ Evet ☐ Hayır

4. Mesleğinizle ilgili okul dışında herhangi bir eğitim / kurs /sertifika programı aldınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

5. Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği tarafından gerçekleştirilecek sektörle ilgili bir eğitimi talep eder misiniz?

☐ Evet ☐ Hayır

6. Yaşınız: _____

7. Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği'ne üye misiniz? _____

→(Cevabınız “hayır” ise 16. soruya geçiniz.)

8. (Cevap evet ise) Kaç yıldır TYAB üyesisiniz? _____

9. Hangi ürünü/ürünleri yetiştiriyorsunuz?

☐ Buğday ☐ Arpa ☐ Mısır ☐ Şeker pancarı ☐ Mercimek ☐ Nohut ☐ Fasulye

Diğer: _____

BÖLÜM II – TYAB*(Sadece Üye Olanlar Tarafından Cevaplandırılacak)*

Kesinlikle Katılmıyorum-1 Katılmıyorum-2 Kararsızım-3 Katılıyorum-4 Kesinlikle katılıyorum-5

10. TYAB (Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği) ile ilgili aşağıdaki ifadelere uygun olan cevapları veriniz.	1	2	3	4	5
TYAB'ın faaliyetlerinden ve sunduğu hizmetlerden haberdar oluyorum.					
TYAB'ın organize ettiği faaliyetlere katılım sağlıyorum.					
TYAB'dan herhangi bir destek (parasal olmayan eğitim vb. destekler) alıyorum.					
TYAB'ın beni temsil ettiğine inanıyorum.					
TYAB'ın faaliyetlerinden genel olarak memnunum.					
TYAB'a güven duyuyorum.					

11. TYAB'la ilgili aşağıdaki görüşlere katılıyor musunuz?	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Fikrim Yok
Üyelerinin haklarının korunmasını sağlar.				
Üyeleri arasındaki anlaşmazlıkları çözer.				
Üyelere konferans, kurs, seminer vb. eğitim faaliyetleri sunar.				
Kitap ve süreli yayınlar hazırlar veya hazırlatır.				
Üyeler arasında iletişim ve iş birliğini sağlar.				
Kamu kurumları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlar.				
Diğer meslek kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlar.				
Sektörle ilgili alanlarda eğitim gören öğrencilere burs verir.				
Sektörle ilgili alanlarda yapılacak çalışmalar için destek (parasal olmayan destekler kastedilmektedir) verir.				
Sektörün geliştirilmesi için temel ilkeleri belirler.				
Sektörün geliştirilmesi için araştırma yapar veya yaptırır.				
Uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri sunar.				
Üyelerin menfaatini savunmak üzere ilgili bakanlık(lar) nezdinde gerekli çalışmaları sürdürür.				
Ülkemizin tohumculuğunun gelişmesine katkı sağlar.				
Sertifikalı tohum yetiştiricilerinin güçlü sesidir.				
Üyelerinin tanıtım faaliyetlerine katkı sağlar.				
Web sitesi ve sosyal medya hesapları içerik itibarıyla yeterlidir.				
TYAB yeterli insan kaynağına sahiptir.				
Üyelerine yönelik bölgesel düzeyde hizmet vermektedir.				

BÖLÜM III – KARŞILAŞILAN SORUNLAR

12. Üretim ile ilgili karşılaştığınız sorunlar hakkında görüşleriniz?	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Fikrim Yok
Girdi temini ile ilgili sorunlar yaşıyorum.				
Piyasa hakkında bilgilerimin yetersiz olduğunu düşünüyorum.				
Müşteri isteklerine yönelik üretimi sağlayamadığımı düşünüyorum.				
Standardizasyon sorunu yaşadığımı düşünüyorum.				
Üretim sürecinde güncel teknolojileri kullanamadığımı düşünüyorum.				
Diğer				
.....				
13. Satışlarınızda karşılaştığınız sorunlar hakkında görüşleriniz?	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Fikrim Yok
Ürünlerimi yeterince tanıtamadığımı düşünüyorum.				
Rekabette güçlükler yaşadığımı düşünüyorum.				
Depolama olanaklarımın yetersiz olduğunu düşünüyorum.				
Taşıma/lojistik olanaklarımın yetersiz olduğunu düşünüyorum.				
Sözleşme yaptığım firmayla sorunlar yaşıyorum. (Cevabınız evetse açıklayınız.)				
.....				
Diğer				
.....				
14. Finansman ile ilgili sorunlar hakkında görüşleriniz?	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Fikrim Yok
Hammadde alımlarında sermaye yetersizliği yaşıyorum.				
Banka kredileri kullanımında sorunlar (bürokratik işlemler, teminat sorunu) yaşıyorum.				
Finansmana yeterli miktarda ve uygun maliyette ulaşamıyorum.				
Alacaklarımla ilgili tahsilât sorunu yaşıyorum.				
Diğer				
.....				
15. Faaliyetlerinizde en çok aşağıdakilerden hangileri için finansmana ihtiyaç duyuyorsunuz?	Hiçbir Zaman	Bazen	Her Zaman	Fikrim Yok
Vergiler ve kesintiler (KDV, ÖTV, SGK vb.)				
Sulama için elektrik				
Yakıt harcamaları				
Gübre, ilaç vb. alımı				
Tohumluk alımı				
Makine-teçhizat-araç bakım ve onarım				
Tarla kiralama				
Makine kiralama				
İşçi ücretleri				
Sertifika / izin / ruhsat vb. belge alımları				
Diğer				
.....				

BÖLÜM IV– FIRSATLAR, TEHDİTLER ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
(Hem üyeler hem de paydaşlar tarafından cevaplanacaktır.)

16. Sizce sektörün yaşadığı önemli problemler ve sizin çözüm önerileriniz nelerdir?

.....

.....

.....

17. Sizce önümüzdeki 5-10 yıllık süreçte tohumculuk sektörünü bekleyen en önemli fırsatlar nelerdir?

.....

.....

.....

18. Sizce önümüzdeki 5-10 yıllık süreçte tohumculuk sektörünü bekleyen en önemli tehditler nelerdir?

.....

.....

.....

19. Eklemek istediğiniz istek/öneri/şikayet vb. herhangi bir husus var mı?

.....

.....

.....